

25 Cents.

Van Looy's - - - - -
- - Handelskaarten - -
- - - - - met tekst

onder toezicht van den Directeur van het Bureau voor Handels-
- - - - inlichtingen te Amsterdam - - - - -

VAN RIEBEEK'S standbeeld te Kaapstad.

No. 1.

Zuid-Afrika

bewerkt door

JOH. VISSCHER

Oud-red. „De Vriend“, Bloemfontein.

Voorbericht van

O. KAMERLINGH ONNES.

AMSTERDAM — S. L. VAN LOOY

1907

Deutsche Ost-Afrika-Linie.

Stoomvaart (Rijkspostdiensten)

NAAR EN VAN

ZUID- EN OOST-AFRIKA.

.....

Eenige rechtstreeksche verbinding tusschen NEDERLAND en ZUID- en OOST-AFRIKA (Kaapstad, Algoa-Bay, East-Londen, Durban, Delagoa-Bay, Beira, Chinde enz.)

Snelste en beste route voor Passagiers en Goederen naar Uganda via Mombassa, Duitsch Oost-Afrika, Mashonaland via Beira, Zambesia via Chinde, Rhodesia enz.

Uitmuntende inrichtingen voor passagiers in alle klassen.

Koelkamers voor aan bederf onderhevige goederen, enz.

Nadere inlichtingen omtrent passage en goederenvervoer bij de Agenten:

VOIGT & GEBER Transport-Maatschappij,

A M S T E R D A M.

Telefoon No. 5682.

Telegram-Adres „VOIGTGEBER.”

.....

D E V R I E S & Co.,

A M S T E R D A M.

.....

Agenten der

UNION CASTLE LIJN.

Rokin 25/27, voor Passage :- :- :-

De Ruyterkade 100, voor Vrachtgoederen.

DE
BOEKHANDEL
SIRAKAT 11
SCHIEVENINGHOEN

VAN LOOY'S HANDELSKAARTEN MET TEKST.

ONDER TOEZICHT VAN DEN DIRECTEUR VAN HET
BUREAU VOOR HANDELSINLICHTINGEN
te Amsterdam.

No. 1.
ZUID AFRIKA.

AMSTERDAM. — S. L. VAN LOOY.
1907.

VAN LOOY'S HANDELSKAARTEN MET TEKST.

TER INLEIDING.

„Eendracht maakt Macht”.

Het is mij aangenaam, het verschijnen van de „Handelskaarten met tekst”, te mogen aankondigen, te aangenamer, waar No. 1 dezer Serie is gewijd aan Zuid Afrika.

ZET DE VENSTERS OPEN!

Is het de raadgeving aan Nederland, die mij zoo sympathiek in de ooren klinkt, omdat zij werd uitgesproken door den bekwamen hoofdredacteur van *Ons Land*, het Kaapsche parlements lid Mr. F. S. Malan?

Is het de herinnering aan diens recht hartelijke begroeting in den kring der Nederlandsche Journalisten, die zich naar voren dringt, waar het geldt uiting te geven aan het vertrouwen dat de sympathie, die Nederland aan Zuid Afrika bindt, eene blijvende moet heeten, hoezeer de omstandigheden zijn gewijzigd?

Is het de overtuiging dat, voor Zuid Afrika en Nederland beiden, juist door de gewijzigde omstandigheden, de tijd is aangebroken dat nieuwe maatschappelijke verhoudingen zullen leiden tot nauwer vasthouden, eene nauwere toenadering in economischen zin?

Een feit is, dat er eene blijvende aansporing, maar niet minder eene verheffende belofte, schuilt in de woorden waarmede de gezaghebbende Afrikaander journalist de sympathie won der Nederlandsche vakgenooten, toen hij hen de besliste taak aanwees, in de ontwikkeling van het stamverwante Zuid-Afrika een zoo werkzaam mogelijk aandeel te blijven nemen, en met aandrang, tot allen en tot een ieder hunner, de vraag richtte: »wien uwer zal ik het eerst in Zuid-Afrika mogen begroeten?”

Het bezoek van den heer Malan is voorbij. Dat dit bezoek hem nader tot ons bracht, dat hij, de enthousiaste pleit-

bezorger van het Vereenigd Zuid-Afrika, de voorvechter van eene breede economische en sociale politiek, in Nederland het voorbeeld zijner coöperatie op zuivelgebied, zijne talrijke leerscholen, waar men den Afrikaander met open armen en zoo noodig met geldelijken bijstand, welkom heet, waardeert, heeft hij bewezen door de artikelen in *Ons Land*. Geen wonder derhalve, dat onzerzijds wordt teruggekomen op den wensch, die dezen Afrikaander voorwaar zoo uitermate ter harte ging, de Nederlandsche belangstelling in Zuid-Afrika ook te zien leiden tot een toenemend persoonlijk verkeer.

Wij Nederlanders van de 20ste eeuw zijn meer huisvast dan onze voorvaderen. Eene reis van 6000 mijl schrikt menigeen af. Voor de meesten weegt het geldelijk bezwaar; maar bij anderen zeer zeker is alleen onbekendheid met de bijkomende omstandigheden, de ongewone reis, de oorzaak waarom zij steeds voor een bezoek aan Zuid-Afrika terugdeinzen.

Wij hopen door deze uitgave de minder zwaarwichtige bezwaren tegen eene reis naar het zuidelijk halfrond ter zijde te stellen, bij anderen, geldelijk minder-bevoorrechte landgenooten, de lust tot kennismaking ook met dit werelddeel aan te moedigen. Overdreven voorstellingen, wenschen wij geen voedsel te geven. De heer Klooster, de energieke leider van de Oosteindschool te Pretoria, schrijft te dezen opzichte in een der jongste nummers van het Christelijk Schoolblad zeer juist:

„Stelt u Afrika niet voor als een luilekkerland, waar gij rijk wordt en waar de Boeren, halve heiligen, u op de handen dragen. Maar stelt u Afrika voor als een land met een heerlijk klimaat, waar ge hard moet werken en het dan goed zult hebben. En neemt de menschen, zooals ze zijn, als een jong volk met veel deugden en groote gebreken, een volk, dat vooral door invloed van de geschiedenis is geworden slim en wantrouwend, maar dat gastvrij is en u zal vertrouwen en achten, als ge getoond hebt, dat vertrouwen te verdienen, die achting waardig te zijn. Een volk met treurige voorbeelden van luiheid en karakterloosheid, die u afschrikken, maar een kern, waarop ge kunt rekenen; een volk waarvoor ge iets, misschien veel kunt doen.”

Laat mij, aan dit woord, dat, den toekomstigen onderwijzers toegeroepen, met zoo groote klaarheid de voordeelen en bezwaren, voor den Nederlander aan Z. Afrika verbonden, in het licht stelt, voor den handwerksman en den man van zaken dit toevoegen: Beschouwt Z. Afrika na den oorlog ook voor den Nederlander als een nieuw land. Want al is het niet waar „dat de lei is schoongewischt” gelijk zoovele Jingo's het zoo gaarne beweren, die lei vertoont wel voor het oogeblik maar eene zijde, en dat is die, waarop alleen kan worden geschreven met economisch krijt. En nog iets: Het Z. Afrika van dezen tijd vraagt eerder dan naar werkkraft naar ondernemingsgeest. Zuid Afrika, d.w.z. het jonge Zuid Afrika,

dat zich aan den greep van, let wel, elk vreemd geweld ontworstelt, het kent maar een wachtwoord: door eigen ontwikkeling groot te worden; het schreeuwt om economisch houdbare d.i. onafhankelijke, eigen organisatie.

De dwaze staatslieden in het Britsche Keizerrijk, niet tevreden met in Zuid Afrika, tegen alle beschaving in, te hebben gebrand en geroofd, zij hebben ten koste van het verarmde land voor Englands invoeren in het Britsch Zuid Afrika nog een voordeel bedongen, waarvan de onbillijkheid eerst recht aan het licht treedt als men de officiële statistieken opslaat en tot de ervaring komt, dat van den totaal-invoer het afgeloopen jaar meer dan **69 percent** als *Britsche waren* van het Britsche Keizerrijk naar Zuid Afrika, van den totaal-uitvoer meer dan **94 percent** uit Zuid Afrika naar Groot Brittanje ging. *) Geheel het vasteland van Europa, voor de vrije ontwikkeling van Zuid Afrika een noodzakelijke bondgenoot, is tot op een luttele $15\frac{1}{2}$ percent als aller gezamenlijk aandeel van den invoer en slechts 3 percent in den uitvoer teruggedrongen. Uit dien verstikkenden Jingogreep allereerst, moet het Zuid Afrikaansche volk, moet de Kolonie, die meer dan louter wingewest wil zijn, zich loswringen. Hoe gering onze krachten zijn, ligt daar ook voor Nederland de aangewezen taak, het groote Britsche Rijk tot eervoller optreden tegenover het Afrikaansche volk te bewegen. Gelukkig een voordeel heeft Z. Afrika, hoezeer in druk, reeds voor alle oogen der wereld weten te ontvouwen. Voor het groote Afrikaander woord heeft het volk de oogen geopend en de eerste welverdiende overwinning heeft de verkiezing

*) HANDELSVERKEER VAN BR. ZUID-AFRIKA.

Over het tijdvak 1 Jan.—31 Dec. 1906

Aandeel.	Invoer.	in het totaal.	Uitvoer.	in het totaal.
Gr. Brittanje	£ 16,938.323	56.8 pCt.	£ 40,191.865	94.8 pCt.
Canada	„ 409.302	1.3 „	} „ 16.829	a)
Australie en N. Zeeland.	„ 2,067.760	6.8 „		
Br. Indie, Straits, Ceylon, Hongk. „	„ 813.273	2.6 „		
Overige Br. Koloniën	„ 516.801	1.7 „		
Br. Keizerrijk.....	£ 20,745.459	69.2 pCt.	£ 40,208.694	94.8 pCt.
Europa	£ 4,644,427	15.5 pCt.	£ 1,423.845	3.3 pCt.
N. en Z. Amerika, Azië, Cont. Eur. Koloniën en overige	„ 4,469,786	15.3 „	„ 397.706	1.9 „
Totaal.....	£ 9,114,213	30.8 pCt.	£ 1,821,551	5.2 pCt.
Reg. voorraden, magazijngoederen	—	—	£ 376.169	0.9 pCt.
Totaal generaal...	£ 29,859.672	100 pCt.	£ 42,406.414	100 pCt.

a) Beneden 0,1 pCt.

b) Waarin naar Gr. Britt. diamant £ 9.172,333 goud £ 25,644,493. Diamant naar Nederland £ 655, naar België £ 77,382 e.a.

in de Transvaal gebracht. In de verdere toepassing van hetzelfde groote beginsel schuilt de verwezenlijking van het Vereenigd Zuid-Afrika. Daarbij mogen Canada en Australië velen als voorbeeld voor oogen staan, wij vreezen niet, dat het Afrikaansche volk, in kopy zal vervallen. Daartoe is zijn kern te gezond. Hoezeer cosmopolitisch, de Afrikaander natie heeft een te zeer uitgesproken type: het Vereenigd Zuid Afrika moet en zal *Afrikaansch* zijn.

O. KAMERLINGH ONNES.

Amsterdam, 20 Maart 1907.

ZUID AFRIKA IN VOGELVLUCHT.

Tusschen de ATLANTISCHE en INDISCHE OCEANEN en de ALGEMEEN.
Zambesie ligt het uitgestrekte tafelland dat, met uitzondering van een hoek in het Noord Westen (Duitsch gebied) en een minder of meer breede strook in het Noord Oosten (Portugeesch gebied) thans bekend staat als BRITSCHE ZUID AFRIKA. Afgelegen van de groote heirbanen van Europa's handel en verkeer, genoot het lange tijden van betrekkelijke rust. ZUID-AFRIKA's geschreven geschiedenis is nog maar kort, doch er is een gang in, die de geschiedboeken van slechts weinige volken kunnen evenaren. 't Is de geschiedenis van een land, dat zich in een drietal eeuwen uit het donkerste barbarisme heeft opgericht tot een gelijke van de oudsten der beschaafde volken van WEST EUROPA, dat binnen de grenzen van een eeuw het tooneel is geweest van wereld ontroerende daden, en van verblindende ontdekkingen en tooverachtig snelle ontwikkelingen, een land waar een deel van den NEDERLANDSCHEN stam sedert eeuwen een belangrijke rol speelt.

't Is een weinig genaakbaar, voor vreemden op 't eerste gezicht weinig aantrekkelijk deel der wereld. Als een massief, ruw gehouwen granietblok wordt het uit de meestal rumoerige wateren omhoog getild. De schepen vreezen de schijnbaar onherbergzame stranden te naderen. Zij vinden weinig veilige HAVENS. havens, en meer dan één ruime natuur-haven biedt weinig meer dan een rustige ankerplaats. Een der schoonste van ZUID AFRIKA, *Saldanha-baai* aan de Westkust, mist den zelfs voor gering verkeer noodwendigen voorraad van drinkwater. Noordelijker liggen o. m. *Walvischbaai* en *Lüderitzbocht*, bijna ongenaakbaar bij eenigszins ruw weer, en omgeven door waterlooze zandwoestijnen, die zich mijlen ver 't binnenland in uitstrekken. Sedert DUITSCHLAND zich het bezit van D. Z. W. het achterland (*Damaraland* en *Groot Namakwaland*) heeft AFRIKA. verzeerd, en begonnen is dit gebied gereed te maken voor het binnendringen van Europeeschen handel, industrie en verkeer, worden deze havens bezocht door schepen van de DEUTSCHE OST AFRIKA LINIE en van de WOERMANN-LIJN. Achter die zandwoestijnen verheft zich evenwel het ZUID AFRIKAANSCH hoogland, dat in zijn onderscheidene deelen nu eens den veeteeler en landbouwer, dan weer den zoeker naar edele gesteenten en metalen als een onuitputtelijk paradijs toeschijnt. Ook DUITSCHE ZUID WEST AFRIKA belooft in deze met het BRITSCHE gebied te zullen gaan wedijveren.

Zuidelijker ligt *Tafel-baai*, op welker strand VAN RIEBEEK VAN RIEBEEK de eerste blijvende nederzetting van Europeanen vestigde, Kaapstad. een nederzetting die door zijn opvolgers tot den jongsten tijd is uitgebreid, nu opkruipt tegen de hellingen van *Tafel-*

berg en haar armen uitstrekt langs het strand. Van *Tafel-baai* en *Kaapstad* uit is de beschaving ZUID-AFRIKA binnen gedrongen. Een nooit gestremde stroom van immigranten wordt er heen gevoerd door de verschillende stoomvaartlijnen, waarvan de DEUTSCHE OST AFRIKA LINIE, en de UNION CASTLE COMPANY de voornaamsten zijn. De *Kaapsche Gouvernements Spoorweg* neemt de reizigers, die te Kaapstad aan land gaan, en verder naar 't binnenland willen, over en brengt hen naar de diamant-mijnen van Kimberley en verder Noordwaarts tot bij de *Victoria Watervallen* in de *Zambesie*, of naar Bloemfontein en de goudvelden van de Witwatersrand, Johannesburg en Pretoria.

LANDING. Alvorens men te Kaapstad en de andere havens van Zuid Afrika, zooals MOSSELBAAI, PORT ELISABETH, OOST LONDEN, DURBAN of LOURENZO MARQUES wordt aan land gelaten, heeft de reiziger te voldoen aan eenige formaliteiten. In de KAAP

Immigratie- wet. KOLONIE bestaat sedert 1902 een *immigratie-wet*. Iedereen van wien men denkt dat hij in ZUID AFRIKA meer tot last dan tot nut kan zijn, heeft zich aan een onderzoek te onderwerpen. Zulk een immigrant moet in het bezit zijn van £ 20 en hij moet een verzoek om te landen in een of andere EUROPEESCHE taal in een in EUROPA gebruikelijk letterschrift kunnen opstellen en onderteekenen. Gewone misdadigers worden, zoover dit doenlijk is, geheel buitengesloten. Van al zulke formaliteiten zijn evenwel o. m. vrij

Vrijstellingen. gesteld: de vrouw of kinderen van een toegelaten immigrant, en allen die het bewijs bij zich dragen dat zij bij aankomst onmiddellijk een betrekking kunnen bekomen.

Bagage. *Passagiers-goed* wordt zonder betaling van invoerrechten toegelaten, doch alle andere goederen vallen onder de bepalingen van de *Invoerrechten-wet*, zooals sigaren, tabak, vuurwapenen, juweelen, en geschenken en pakjes voor vrienden. Gereedschap voor eigen gebruik is vrij. Neemt de immigrant *huismeubelen* mee — die hij in zijn eigen belang tot het minst mogelijke moet beperken — dan wordt hierop een invoerrecht van 10 pCt. van de waarde, door de douane-beambten te schatten, geheven.

Sigaren, Tabak, enz. Gereedschap. Voor het overige gelden de zelfde invoerrechten als voor *koopmansgoederen*; de voornaamste tarieven worden hierachter afzonderlijk opgegeven. (Zie INVOERRECHTEN blz. 30/31.)

KORTSTE ROUTES. Passagiers die *langs de Westkust* van EUROPA komen, gaan meestal te Kaapstad aan wal. De reis langs AFRIKA'S *Zuidkust* is gedurende de meeste maanden van het jaar niet zoo genoegeijk dat een verder verblijf op de stoomboot wenschelijk wordt geacht. *Langs de Oostkust komend*, is de haven in de meeste gevallen, voor hen die naar Transvaal gaan, Lourenço Marques of Durban. Het Zuidelijk gedeelte van TRANSORANJE en het Oosten van de KAAP KOLONIE worden het vlugst bereikt over Port Elisabeth of Oost Londen.

BINNENLAND. Van uit Kaapstad voert de trein meerdere malen per dag

de reizigers naar enkele van de schoonste en vruchtbaarste gedeelten der Kaap Kolonie, bekend onder den algemeenen naam van WESTELIJKE PROVINCIËS. Hoort men te Kaapstad zelf op de straat het *Afrikaansch Hollandsch* bijna alleen door de gekleurde bevolking spreken, in den trein herkent men reeds dadelijk vele *Afrikaners* aan hun taal. *Afrikaansch Hollandsch* is dan ook de huistaal van de meerderheid der bevolking in de genoemde provincies, zooals trouwens, met geringe uitzonderingen, over het geheele platteland van ZUID AFRIKA. Ook de dorpen verloochenen hun *Hollandsch* karakter niet, zoo min in de taal van de meerderheid der bewoners als in de talrijke overblijfselen uit de tijden der oude *Oost-Indische Compagnie*. Stellenbosch, de Paarl, Wellington, (dorpen die op een afstand van 30 tot 50 mijl van Kaapstad zijn gelegen), Malmesbury (49 mijl van Kaapstad), Tulbagh (69 mijl van Kaapstad) Ceres, Worcester (109 mijl van Kaapstad) zijn de namen van de meest bekende, bloeiende dorpen, die voor 't meerendeel reeds in den *Hollandschen* tijd zijn aangelegd. Met uitzondering van het district om Malmesbury, dat in de eerste plaats zich met graanbouw bezighoudt, leven de bewoners van de districten, waarin deze dorpen gelegen zijn, van wijnbouw en vruchtenteelt.

Van Kaapstad naar het Zuid-Oosten brengt de trein naar Somerset West, waar de *De Beers Maatschappij* een dynamietfabriek bezit, en naar het Caledon-district, waarin de dorpen Caledon, Bredasdorp, en meer westelijk Swellendam, Riversdal, George en Mosselbaai. Bronnen van bestaan zijn veeteelt, vruchtenteelt, tabaks- en wijnbouw, enz. Schapen, angora-geiten, struisvogels, runderen en paarden gedijen hier in menigte. Van George en Knysna tot Numansdorp in het Zuiden strekken zich over een lengte van 170 en een diepte van 10 tot 20 mijlen, langs de zee, oerwouden uit, waar een aantal arme *Afrikaners* een bestaan vinden als houthakkers gedurende de maanden Maart tot Juni. Bij Knysna is een kleine goudmijn, die echter op het oogenblik niet meer produceert.

De genoemde dorpen en districten worden door een vrij hoogen bergrug naar het Noorden afgesloten. Tusschen dien rug en een nog iets noordelijker bergketen liggen de vruchtbare districten van Oudtshoorn, enz. Van Oudtshoorn gaat een spoorweg naar Port Elisabeth. Het omliggende district is goed voorzien van irrigatie-werken, noodig voor het verbouwen van lucerne, (het hoofdvoedsel voor de talrijke makke struisvogels) en tabak. De oostelijke markten van de KAAP KOLONIE worden van hier uit voorzien van vruchten van allerlei aard.

Noordelijk van al de genoemde districten, aan de andere zijde van een hoogen, woesten bergrand, strekt zich uit de eenzame steppe der KAROO. De trein, van Worcester komend, wendt zich en wringt zich in talrijke klimmende bochten door de grootsche, soms met sneeuw bedekte, Heksrivier-

Westelijke Provincies.
Afrikaansch.

Stellenbosch.
Paarl.
Wellington.
Malmesbury.
Tulbagh.
Ceres.
Worcester.

Somerset
West.

Caledon.
Bredasdorp.
Swellendam.
Riversdal.

George.
Knysna. #!
Numansdorp.

Oudtshoorn.

DE KAROO.

bergen naar het Noorden. De KAROO strekt zich uit van Worcester in het Westen tot Cradock in het Oosten, een golvende vlakke die van het Zuiden af steeds grooter hoogte bereikt en bij Murraysburg stijgt tot 3800 voet boven den zeespiegel. De voornaamste dorpen in deze vlakke, in den regentijd een uitgestrekt tapijt van veelkleurige bloemen, voor het overige deel van het jaar een vaal steppengebied, zijn Beaufort West, Cradock en Graaff Reinet. De steppe is bevolkt met talrijke kudden fijn-wollige schapen. Naar het Westen is zij door den spoorweg verbonden met Kaapstad en Kimberley, Oostwaarts met Bloemfontein, Port Elisabeth en Oost Londen.

Beaufort-
West.
Cradock.
Graaff Reinet.

PORT ELISA-
BETH.

Uitenhage.
Numansdorp.
Jansenville.

OOSTELIJKE
PROVINCIES.
Grahamsstad.
K. William-
stown.
OOSTLONDEN
Queenstown.

Aliwal Noord.
Burgersdorp.
Dordrecht.
Molteno.
Middelburg.
Colesberg.
Victoria West.
Philipstown.
Fraserburg.
Carnarvon.
Calvinia.

Port Elisabeth is 460 mijlen (30 uur per stoomboot) van Kaapstad verwijderd. In de onmiddellijke omgeving liggen de fraaie dorpen Uitenhage, Numansdorp en Jansenville, die reeds door hun namen een overwegend getal van Hollandsch sprekende bewoners in de omliggende districten aanwijzen. Landbouw en veeteelt, vooral de boerderij met schapen en angora-geiten, zijn de hoofdbronnen van bestaan. Meer naar het Oosten liggen de eigenlijke OOSTELIJKE PROVINCIES, waar de Engelsch sprekende bevolking overheerscht, met Grahamsstad en King Williamstown (in welks omgeving vele Duitsche boeren wonen) als centra en Oost Londen (150 mijlen van Port Elisabeth) als voornaamste haven. Noordwaarts ligt Queenstown. Een hooge, ruwe bergrug, de STORMBERGEN, sluiten dit gedeelte van de KAAP KOLONIE af van weer een hooger plateau, waarin als voornaamste dorpen Aliwal Noord, aan de *Oranjerivier*, Zuidelijker Burgersdorp, Dordrecht en Molteno, meer Westwaarts Middelburg, Colesberg, Victoria West, Philipstown, enz.; en nog Westelijker Fraserburg, Carnarvon, Calvinia, enz. Dit gedeelte van de KAAP KOLONIE, dat feitelijk een natuurlijk geheel uitmaakt met het grootste, Westelijke gedeelte van TRANSORANJE en de TRANSSVAAL, gaat gedrukt onder heete, droge zomers, met soms onuitstaanbare warme dagen, afwisselend met heerlijk koele nachten. De winters zijn eveneens droog. In het algemeen kan worden gezegd dat het klimaat, buiten de stoffige en soms benauwde dorpen, nergens ter wereld zijn wedergade vindt, wat gezondheid betreft. De bewoners, Hollandsch sprekende Afrikaners, houden zich voornamelijk bezig met schapenteelt, in de omgeving van Colesberg paardenteelt, struisvogel-boerderij, enz.

Prieska.
Herbert.
Hay.
Gordonia.

In het Noord-Westen liggen de uitgestrekte, uiterst droge districten Prieska, Herbert, Hay, Gordonia, enz., zoo goed als afgesloten van de rest der wereld, een armelijk bestaan gevend aan enkele, wijd uit elkaar en dikwijls nog in tenten levende boeren.

In het Oosten van de KAAP-KOLONIE liggen de Kaffer-territorien Transkei, Tembuland en Oost Grikwaland, die, met BASOETOLAND in het Noord-Westen, Kaffraria en Zuid

Natal in het Zuiden en Oosten, een dicht bevolkt, bijna uitsluitend door Kaffers bewoond gebied vormen, bestuurd volgens op Kaffer-gewoonten gebaseerde instituten.

De *Oranjerivier* is de politieke grens tusschen de KAAP-KOLONIE en TRANSORANJE; het uiterlijk van het land aan weerszijden van de rivier biedt weinig onderscheid. Ook de bevolking heeft geheel eenzelfde karakter. Bij Springfontein komen de twee spoorlijnen van Port Elisabeth en Oost Londen bijeen, om de reizigers langs Bloemfontein naar Pretoria te voeren. De Kaapsche spoorweg, die bij de Aar met de Port Elisabethsche door een verbindingslijn verbonden is, gaat langs Kimberley verder Noordwaarts langs de grenzen van TRANSORANJE en TRANSVAAL naar RHODESIA.

Kimberley, op zeer korten afstand van den Vrijstaatschen grens, te midden van een zich naar alle richtingen uitstrekende, boomlooze, droge vlakte, doorsneden door de *Oranjerivier*, de *Vaalrivier* en de *Modderrivier*, is het middelpunt der wereldberoemde diamant-industrie. De stad ligt 647 mijlen van Kaapstad. Bekend zijn de Kimberley, Du Toitspan, Wesselton en andere diamant-mijnen, het eigendom van de machtige De Beers Maatschappij. Noordelijker, aan de *Vaalrivier*, zijn de rivierdelverijen van Barkly West, en nog meer naar het Oosten, op de TRANSVAALSCHEN en VRIJSTAATSCHEN oevers van den zelfden stroom, die van Christiana. Tusschen de *Modderrivier* en de *Vaalrivier* ligt het VRIJSTAATSCHEN district Boshof, dat sedert eenigen tijd allerwege de aandacht vraagt van de bij de diamantmijn-industrie betrokkenen. Zuidelijk daarvan ligt het district Fauresmith (met de diamant-mijnen van Jagersfontein en Koffiefontein) Jacobsdal en Philippolis, welk laatste district in Zuid-Afrika een zekere beroemdheid heeft verkregen door de uitmuntende VRIJSTAATSCHEN paarden, die er werden geteeld.

Het geheele gebied, Westelijk van den spoorweg van Colesberg, over Pretoria naar Pietersburg in het Noorden van TRANSVAAL, heeft voortdurend, met uitzondering van enkele gunstige jaren, te lijden aan gebrek aan regens. Hoe verder men naar het Oosten, naar de DRAKENSBERGEN gaat, hoe overvloediger de regenval wordt. Het spreekt dus van zelf dat de plantengroei geheel de flora van het steppen-gebied vertegenwoordigt: hard, taai gras, en lage heidestruikjes, met groote onbegroeide ruimten van meestal harden, zwaren, rooden grond tusschen de „bosjes”. De genoemde VRIJSTAATSCHEN districten, benevens de meer Oostelijke, zooals Bloemfontein, Smithfield, gedeelten van Rouxville en Winburg, kenmerken zich door dit karakter evenals de Westelijke, en, in nog sterker mate, de Kaapsche gebieden: Grikwaland West en Britsch Bechuanaland, om in de KALEHARI geheel en al het karakter van een woestijn te krijgen. De bodem is evenwel zoo vruchtbaar, dat bij iederen regen het vale veld wordt overtrokken door groenend en bloeiend

Hoogeveld.

struikgewas, en, waar bronnen (fontein) kunnen worden gegraven, landbouw op kleine schaal uiterst loonend wordt. Oostelijker, tegen de uitloopers en hellingen van de majestueuze DRAKENSBERGEN, zijn de regens overvloediger en regelmatig, en maakt de veeteelt (schapen en runderen) steeds meer plaats voor landbouw. Langs de *Caledonirivier*, die het gebied der Basoeto-kaffers van TRANSORANJE scheidt, liggen de districten Wepener, Ladybrand, Ficksburg, Bethlehem, Harrismith en Vrede, die, met de districten in het Transvaalsche Hoogeveld, behooren tot de meest productieve van geheel Zuid-Afrika, zoowel op het gebied van Landbouw als Veeteelt, terwijl zij uitmunten door natuurschoon.

Dit Hoogeveld (de districten Wakkerstroom, Standerton, Ermelo, Middelburg, Bethal en Carolina) vormt weer één geheel met de noordelijke districten van NATAL en van TRANSORANJE; evenals eenige andere districten van TRANSVAAL ten zuiden van de MAGALIESBERGEN (Wolmaransstad, Potchefstroom, Heidelberg, Witwatersrand en Pretoria) met de VRIJSTAATSCHÉ districten Winburg, Kroonstad, Heilbron, Senekal, Frankfort, enz. een overgang vormen tusschen dit door de natuur beter gezegende gebied in het Oosten, en het droge gebied in het Westen, waartoe dan ook gedeelten van de Transvaalsche districten Bloemhof, Lichtenberg, Marico, Rustenburg, Waterberg en Zoutpansberg moeten worden gerekend, evenals de KAAPSCHE districten om de dorpen Taungs, Vrijburg en Mafeking.

DURBAN.

Sedert de spoorweg van Kroonstad over Bethlehem naar Harrismith voor het verkeer is opengesteld, is Durban weer geworden, wat het vroeger was, in den tijd toen de ossenwagen nog het eenige middel voor goederen-vervoer gaf, nl. de haven voor het noordelijk gedeelte van TRANSORANJE.

Ook NATAL heeft sedert 1903 een *immigratie-wet*, van het zelfde karakter als die der KAAP KOLONIE.

Pietermaritzburg.
Ladysmith.

De spoorweg van Durban naar Harrismith (249 mijlen) voert door aan natuurschoon rijke oorden langs de NATALSCHÉ regeerings-zetel Pietermaritzburg, aldus genoemd naar de voortrekker-leiders *Pieter Retief* en *Gert Maritz*, naar Ladysmith. Daar splitst zij zich; een tak klimt over de DRAKENSBERGEN naar TRANSORANJE, de andere gaat langs AMAJUBA in de TRANSVAAL.

Harrismith.
Vrede.

Harrismith- en Vrede-district liggen hoog en hebben koude winters, zoodat de boer, die schapen bezit, gedurende dien tijd verplicht is met zijn vee naar de meer beschutte gedeelten van NATAL te trekken. Overigens wordt hier veel tarwe en maïs verbouwd, en legt de bevolking zich vooral toe op de paarden- en runder-teelt. Het Bethlehem-district kent minder koude winters, en is dus beter geschikt voor schapen-teelt. Van Bethlehem uit wordt nu een spoorweg

Bethlehem.

Ficksburg.
Ladybrand

gebouwd door de districten Ficksburg en Ladybrand, de graanschuur van ZUID AFRIKA, vroeger een deel uitmakend

van BASOETOLAND, doch onder het bewind van *Pres. Brand* op de *Basoeto's* veroverd. Behalve tarwe, maïs en andere graansoorten wordt veel aandacht gewijd aan vruchtenteelt, terwijl, zooals trouwens overal in TRANSORANJE, schapen op bijna elke plaats in aanmerkelijke hoeveelheden worden aangehouden. Zuidelijker liggen de districten Wepener en Rouxville, die wat vruchtbaarheid, vrij geregelden regenval en producten betreft, weinig van de genoemden verschillen. Als overgang naar de drogere, westelijke districten kunnen gelden Smithfield, Bethulie, Bloemfontein, Moroka, Winburg, Kroonstad en Heilbron, waarvan Winburg en Heilbron, wat klimaat aangaat, meer de Oostelijke districten naderen, terwijl in de overigen, naarmate men meer westwaarts gaat, voortdurend meer de landbouw zich beperkt tot enkele door kunstmatige vijvers (dammen) of bronnen te bevoeien akkers, en schapenteelt een hoofd-middel van bestaan wordt. Naar 't Noorden, langs de *Vaalrivier*, waar water en ook regen weer overvloediger zijn, wordt veel maïs verbouwd. Tabaksbouw neemt ook in deze streken voortdurend in belangrijkheid toe. (Vrededorf). In het Heilbrondistrict, nabij het station Koppies, bevinden zich, op de plaatsen van *Gen. de Wet* en zijn bureu, een aantal Afrikaners in een soort van kolonie, waar zij op kleine hoeven van een tiental H.A., geholpen door het water van een opgedamd riviertje, als landbouwers leven. Deze nederzettingen zijn nog jong, doch geven reeds mooie beloften voor de toekomst. Zij leggen zich vooral toe op graanbouw, vruchten- en groententeelt, boomkweekerij, enz.

Van de westelijke districten zijn Boshof en Hoopstad bekend als runder-districten, evenals een deel van Kroonstad, terwijl het Zuid Westen, door de droogte, zich meer bepaalt tot schapen en angora-geiten. Behalve de reeds genoemde diamantvelden, wordt langs de *Vaalrivier* bij Viljoensdrift en, aan den overkant, bij Vereeniging, steenkool van goede kwaliteit gevonden.

Van uit NATAL de Transvaal binnenkomend bij Charles-town en Volksrust, komt men in het district Wakkerstroom, dat een geheel vormt met de Noordelijke districten van NATAL, Vrijheid en Utrecht, welke eerst na den oorlog bij NATAL zijn geannexeerd, en de districten Ermelo, Bethal, Carolina, Standerton en Zuidelijk Middelburg. Dit gedeelte van het land is hoog gelegen, daardoor uiterst gezond, tamelijk rijk aan water, en vruchtbaar. Landbouw en vee-teelt staan reeds op hoogen trap van ontwikkeling. Behalve voor runderen, geven zij uitstekend weideveld voor schapen. De wol uit deze districten overtreft in kwaliteit die van het grootste gedeelte van TRANSORANJE en de KAAP KOLONIE. Alleen in de omgeving van Piet Retief zijn runderen schaarsch, als gevolg van de Oostkust-koorts, die deze dieren wegmaait. In de hoogere gedeelten wordt veel aan paarden-fokkerij gedaan.

Wepener.
Rouxville.

BLOEM-
FONTEIN.
Kroonstad.
Winburg.
Heilbron.

Vrededorf.
Koppies.

Boshof.
Hoopstad.
Kroonstad.

Viljoensdrift.
Vereeniging.

Charlestown.
Volksrust.

HET HOOGE-
VELD.

M.W.Stroom. De hoofdstad van het district Wakkerstroom, Marthinus Wesselstroom, ontleent haar naam aan Pres. *M. W. Pretorius*.
 Volksrust. Andere dorpen zijn Volksrust en Amersfoort. Ermelo (in
 Amersfoort. ons land vooral bekend om de bloeiende *Uitkomst-school*,
 Ermelo. een der voornaamste inrichtingen van *Christelijk Nationaal Onderwijs* in TRANSVAAL) is het centrum van een woldistrict. Er wordt ook veel maïs verbouwd, benevens andere landbouwproducten. Binnenkort zal dit dorp door een spoorweg worden verbonden met Machododorp in het Noorden en Springs in het Westen, welke lijnen ook de districten Carolina en Bethal, noordelijk van Ermelo en Standerton, zullen openen.

Piet Retief. In het Zuid-Oosten, langs de grens van het Kaffer-territorium SWAZIELAND, ligt het district Piet Retief. Ongeveer 30 jaar geleden was bijna het geheele district aan een zekeren Schot *McCorkindale* afgestaan, op belofte dat hij het met Schotsche immigranten zou bevolken. Toen dit uitbleef, verviel de concessie. Een gedeelte van het district werd door Boeren gekocht, een ander gedeelte werd bevolkt door
 Lüneburg. Duitse kolonisten (Lüneburg) die het tot groote welvaart brachten. Tot dit district behoort ook de vroegere KLEIN VRIJSTAAT, wellicht de kleinste republiek die ooit heeft bestaan. Zij werd gevormd door de gezinnen van drie boeren, die hun grond van een Swazie-opperhoofd hadden gekocht. Een van de drie, een *Bezuidenhout*, was de President.

Barberton. Tot de Oostelijke districten van TRANSVAAL behooren nog Barberton en Lijdenburg. Barberton (283 mijlen van Pretoria) werd in 1886, na de eerste ontdekkingen van goud in TRANSVAAL, als mijn-kamp gesticht. De goud-velden van „De Kaap” trokken toen talrijke immigranten. In 1887 waren er meer dan 10000 blanken in het district. Barberton groeide en bloeide totdat de aandacht van fortuin-begeerige menschen zich meer en meer ging concentreeren op de Witwatersrand. Thans bevat het geheele district ongeveer 4000, Barberton zelf slechts 1200 blanke inwoners, levend op de Sheba-goudmijn, die er in den laatsten tijd niet op vooruitgaat. De ligging van het dorp is in één woord prachtig. Er is water in overvloed. Doch het klimaat is, vooral in het zomerseizoen, niet zeer gezond, ofschoon de koorts er lang niet zoo plaagt, als algemeen wordt beweerd.

Ziekten onder paarden en runderen belemmeren den landbouw. Semi-tropische en tropische vruchten als sinaas-appels, citroenen, mandarijntjes, guavaas, pompelmoezen, mangoos, ananassen, perziken, druiven, pisangs, enz. groeien er zonder moeite. Voor tabaksbouw is het land uiterst geschikt.

Lydenburg. Ten Noorden van dit district en den spoorweg naar Lourenço
 Waterval. Marques ligt het uitgestrekte district Lydenburg. In het
 Dullstroom. district liggen de bekende spoorweg-dorpen Waterval-boven
 Ohrigstad. en Waterval-onder, in het westen het dorp Dullstroom, in het noorden Ohrigstad, het oudste, doch wegens de heerschende

koorts al spoedig verlaten dorp van het district, Pelgrimsrust (een nog veel-belovend goud-veld) en Krugerspost. In het noord-westen liggen uitgestrekte ijzerbeddingen, o.a. bij Magneet-Hoogten. Pelgrimsrust. Krugerspost.

Westelijk van de genoemde districten liggen, wat men kan noemen: de Centrale districten Pretoria, Middelburg, Heidelberg en Witwatersrand. Het dorp Middelburg ligt aan den spoorweg naar Lourenço Marques, ongeveer 100 mijl van Pretoria, op een hoogte van 4970 voet boven de zee. Middelburg. Het klimaat is gematigd en uiterst gezond. Het district is bijzonder geschikt voor runderen-teelt en landbouw. Bij Balmoral, Brugspruit en Witbank bevinden zich uitgestrekte steenkool-velden, die hun afzetgebied vinden op den Witwatersrand. Balmoral. Brugspruit.

Heidelberg ligt ten zuiden van de genoemde spoorweglijn en noordelijk van de *Vaal-rivier*. Heidelberg. Het district en het dorp heeft een tijd lang gedeeld in de voorbeeldeloze opkomst van Johannesburg. De eenige goudmijn evenwel, die levensvatbaarheid bleek te bezitten, was de Nigel. Toch belooft de toekomst ook in dit district nog grooten vooruitgang. Ook wordt er steenkool gevonden.

In het centrum van TRANSVAAL liggen de districten Witwatersrand en Pretoria. Toen in 1852 door de Zandrivier-Conventionie de Boerenmaatschappijen van Potchefstroom, Lijdenburg, Schoemansdal en Rustenburg werden onafhankelijk verklaard, ontstond al ras de behoefte om te komen tot meerdere eenheid. De stichting van een centraal gelegen hoofdstad werd noodzakelijk en Pretoria, aldus genoemd naar Pres. M. W. Pretorius, den eigenaar van de plaats waarop de stad werd uitgelegd, was het resultaat. In het district liggen de Premier-diamantmijnen. PRETORIA.

Zuidelijker ligt de Witwatersrand, waar in 1884 door een zekeren Arnold op de plaats van een *Geldenhuis* goud zou zijn ontdekt. Geldenhuis verkocht zijn plaats aan de Gebr. Struben, en de eerste goudmijn werd door dezen geïnstalleerd. Sedert werd meer stelselmatig naar goud geprospecteerd, totdat eindelijk twee mannen, J. B. Robinson, een Vrijstater, en W. Knight de Langlaagte Estates bij Krugersdorp en de Witwatersrand G. M. Co. bij Driefontein flooteerden. Mannen als Rhodes, Rudd en Caldecott volgden. Er werd hevig gespeculeerd. In 1889 volgde een krach. De zwakken gingen onder; de sterken hielden vast en geraakten tot ongekenen rijkdom. Thans is de Witwatersrand het voornaamste goudveld van de wereld, de oorsprong van veel stoffelijke welvaart voor TRANSVAAL en tevens de bron van veel namelooze ellende voor haar bewoners. De Rand strekt zich uit van Krugersdorp in het Westen tot Boksburg en Springs, in het Oosten, met daar tusschen gelegen Roodepoort, Florida, Maraisburg, Johannesburg en Germiston. Witwaters-RAND. Krugersdorp. Roodepoort. Johannesburg. Springs.

Tusschen den Witwatersrand en de *Vaalrivier* liggen

Rustenburg. de districten Potchefstroom, Wolmaransstad en Bloemhof. Noordelijker Lichtenburg, Marico en Rustenburg, terwijl de noordelijke, kleinste helft van TRANSVAAL wordt ingenomen door de districten Waterberg en Zoutpansberg. Rustenburg is bekend als de woonplaats van Pres. Kruger vòòr zijn langdurigen ambtstijd. In het district liggen de twee Magaliesberg-ketenen. De meest bekende en door Zuid Afrika be-roemde producten van dit district zijn tabak en sinaasappelen. Het is bij uitstek geschikt voor tabak en vruchten-cultuur, doch heeft te lijden onder langdurige droogten.

Marico wordt wel genoemd de tuin van TRANSVAAL. Allerlei mineralen worden er gevonden. De boeren produceeren allerlei graansoorten, zelfs koffie en katoen, en een ongekende verscheidenheid van semi-tropische en tropische vruchten. De hoofdstad is Zeerust; kleinere dorpen zijn Jacobsdal en Ottoshoop. Zuidelijker, langs de Westergrens van Transvaal, liggen Lichtenburg en Bloemhof. Het dorp Lichtenburg heeft, op een afstand van 36 mijl, Mafeking als spoorweg-station. De heerschende droogte heeft de omwonende boeren zeer verarmd, Verder zijn in dit district uitgestrekte plaatsen het eigendom van Land-Maatschappijen, die hun grond on-bewerkt laten liggen. Bloemhof en Wolmaransstad grenzen aan de Vaal-rivier. Behalve de hoofddorpen van dien naam liggen er de plaatsjes Christiana (diamant-delverijen) en Schweizer-Reineke. Het district is uitmuntend voor veeteelt, vooral runderen en schapen.

Potchefstroom is een van de belangrijkste gedeelten van de TRANSVAAL. Het dorp Potchefstroom, de oude hoofdstad, is een van de mooiste dorpen van het land, gelegen als het is aan de *Mooi-rivier*, met een nooit falenden stroom van leven-wekkend water. Het is gesticht, tusschen 1836 en 1839, door *Piet Potgieter*, en heeft 11 plaatsen, tezamen 30000 H. A. groot, als communalen grond. Het ligt in het centrum van een prachtig landbouw- en veeteeltdistrict. Het klimaat is heerlijk. Het is door een spoorweg verbonden met Johannesburg en de lijn van Kaapstad naar RHODESIA.

De noordelijke districten Waterberg en Zoutpansberg, met de dorpen Nijlstream en Pietpotgietersrust, Pietersburg, Leydsdorp en Louis Trichardt, zijn rijk aan allerlei metalen, die nog echter weinig zijn ontgonnen. De hoogere gedeelten, behorende tot het Middelveld, zijn gezond en vruchtbaar, het Oosten (Lageveld), is een koortsland. De districten lijden ónder hun afgelegen ligging en het gemis van transport als gevolg van verwoestende vee-pestes.

RHODESIA wordt bereikt van uit Kaapstad in het Zuiden, of van uit Beira, via Umtali, in het Oosten. De afstanden zijn:

Van Kaapstad tot Bulawayo 1362, van Port Elisabeth tot Bulawayo 1200, van Oost-Londen tot Bulawayo 1261, van Bulawayo tot de Victoria-vallen 280, van Beira tot Umtali

204, van Umtali tot Salisbury 170, van Beira tot Salisbury 374 en van Salisbury tot Bulawayo 301 mijlen.

Het uitgestrekte gebied met de *Limpopo* als Zuidelijke grens, en de meeren *Mweroe* en *Tanganyika* in het Noorden, wordt door de *Zambesie* verdeeld in twee helften: de zuidelijke n.l. MASHONALAND en MATABELELAND, en de noordelijke, NOORD-OOSTELIJK en NOORD-WESTELIJK RHODESIA.

Salisbury is de hoofdstad van ZUIDELIJK RHODESIA. Het ligt 4880 voet boven de zee. Bulawayo ligt in MATABELELAND, 4469 voet boven de zee. Het klimaat is gematigd sub-tropisch. Beroemd zijn de VICTORIA-WATERVALLEN in de *Zambesie*. Op het oogenblik trekt het land hoofdzakelijk de aandacht om zijn goud-productie, die langzaam, maar gestadig toeneemt. Verschillende gedeelten worden geroemd als uiterst geschikt voor veeteelt; anderen weer voor graanbouw of tropische cultures. Intusschen is RHODESIA nog geheel een land der toekomst, zeer spaarzaam bevolkt, en nog weinig ontwikkeld.

Salisbury.
Bulawayo.

ZUID AFRIKA ALS EENHEID.

Wij hebben in de voorgaande bladzijden BRITSCHE ZUID-AFRIKA beschouwd als één samenhangend geheel, zonder meer dan beslist noodzakelijk was, te letten op oude politieke grenzen. Dit is geschied uit de overweging dat het gebied, trots de vele verschillen in klimaat, niettemin een natuurkundig en aardrijkskundig geheel vormt, terwijl, sedert den vrede van Vereeniging, en den steeds meer op den voorgrond tredende begeerte naar politieke eenheid, ook de politieke grenzen weinig belangrijk meer zijn.

Nu TRANSVAAL haar constitutie heeft gekregen, en TRANS-ORANJE daarop niet lang meer behoeft te wachten, is ook de politieke inrichting der verschillende staten van BRITSCHE ZUID-AFRIKA zonder veel onderscheid. Zoowel KAAP KOLONIE en NATAL als TRANSVAAL, en binnenkort ook TRANSORANJE, hebben hun door het volk gekozen Parlement, hetwelk zeer uitgebreide bevoegdheden bezit, terwijl van het kiesrecht slechts heel weinig blanken zijn uitgesloten. In NATAL en TRANSVAAL bestaat bovendien een genomineerd Hoogerhuis, met veel minder uitgestrekte bevoegdheden. Het Hoogerhuis in de KAAP KOLONIE wordt gekozen. RHODESIA wordt bestuurd door een Wetgevenden Raad, bestaande uit den Administrateur van de *Chartered Coy* en 14 leden, waarvan 7 leden benoemd zijn door de *Chartered Coy*, onder goedkeuring van den Britschen Minister van Koloniën, en 7 worden gekozen door de kiezers. De uitvoerende macht berust bij een Uitvoerenden Raad van zes personen, aangewezen door de Maatschappij; in de andere staten bij ministeries. De Britsche Kroon wordt in elk der staten be-

REGEERINGS-
VORM.

zuiden den Limpopo vertegenwoordigd door een Gouverneur, terwijl geheel BRITSCHE ZUID-AFRIKA is geplaatst onder toezicht van een Hoogen Commissaris.

Rechtelijke macht. De rechterlijke macht berust in elken staat bij een college van rechters, met een Hoofd-Rechter als president; verder in ieder district een magistraat, in dichter bevolkte districten bovendien nog assistent magistraten en civiele commissarissen, en eindelijk vrederechters.

Politie. De politie-macht is zeer gecentraliseerd en is in elken staat met zelfbestuur onder directe contrôle van het departement van justitie.

Met enkelijke uitzonderingen (de Rhodesische lijnen, de Klerksdorp-Veertien-stroomen spoorweg, en enkele van minder beteekenis) zijn alle spoorwegen staats-eigendom en worden van wege den staat geëxploiteerd.

IMMIGRATIE EN VERKEER.

EENIGE SPOORWEG-TARIEVEN (Enkele Reis) in £ s. d.

Haveus.	Bloemfontein.			Pretoria.			Bulawayo.		
	I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.
	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.
Kaapstad.....	7 4 7	5 6 8	3 2 6	9 14 4	7 4 11	4 6 9	12 5 2	9 5 —	5 13 6
Port Elisabeth....	4 9 7	3 5 5	1 17 6	7 3 —	5 5 6	3 1 9	11 — —	8 5 —	5 — —
Oost Londen.....	4 5 —	2 18 8	1 13 6	6 14 7	4 19 1	2 17 9	11 9 8	8 12 8	5 5 1
Durban.....	6 18 2	5 19 2	19 5 5	1 2 3	14 — 2	2 7 15	10 9 11	19 — 7	12 —
Lourenço Marques.	6 7 6	4 12 6	2 13 4	3 11 2	2 11 7	1 9 1	15 5 —	11 12 8	7 5 10

Derde klasse. Daar de *derde klasse* in ZUID AFRIKA bijna uitsluitend bezet wordt door naturellen en kleurlingen, maken blanken alleen bij hooge uitzondering hiervan gebruik. Voor groote afstanden zou het, door gemis van voldoende slaapgelegenheid, ook ondoenlijk zijn. In de doorgaande treinen van de havens naar het binnenland, bevindt zich meestal een *restaurant-rijtuig* waar maaltijden en ververschingen tegen de in ZUID AFRIKA geldende prijzen te verkrijgen zijn.

Bagage. *Persoonlijke bagage* wordt gedeeltelijk vrij vervoerd, n.l. tot 100 lbs. op elk spoorkaartje 1e klasse, 75 lbs. 2e klasse en 50 lbs. 3e klasse. Voor elk kind van 3—12 jaar wordt de helft van deze gewichten toegestaan. Voor behoorlijk ingeschreven bagage wordt, bij verlies, ten hoogste £ 10.—, £ 7.10 en £ 5.— respectievelijk door het spoorwegbestuur vergoed.

HANDELS-REIZIGERS. HANDELSREIZIGERS hebben het recht het dubbele gewicht aan bagage vrij te vervoeren. Deze bagage kan bestaan in goederen voor persoonlijk gebruik of monsters (indien niet bestemd om verkocht te worden).

Voor firma's die Handelsreizigers wenschen uit te zenden, nog het volgende: In iederen Staat moet een bijzondere *licentie* worden aangevraagd. De prijs van deze licenties is, per jaar, voor de KAAP-KOLONIE £ 25, voor TRANSORANJE

£ 25, voor NATAL £ 10, voor TRANSVAAL £ 20, voor RHODESIA £ 30, voor BRITSCHE BECHUANALAND £ 10 en voor PORTUGEESE gebied £ 10. Voor een verblijf van minder dan een jaar wordt in de meeste gevallen reductie gegeven.

HANDWERKSLIEDEN hebben voor hun gereedschappen dezelfde faliciteiten als handelsreizigers.

De navolgende stoomvaartlijnen onderhouden het verkeer tusschen EUROPA en ZUID AFRIKA:

STOOMVAARTLIJNEN.

UNION CASTLE STEAMSHIP COMPANY.....	} De Vries & Co., Amsterdam (passagiers en vracht). De Vries & Co., 's Gravenhage (passagiers en vracht). Hooyman & Schuurman, Amsterdam, Rotterdam (alleen passagiers).
DEUTSCHE OST AFRIKA LINIE.....	
WOERMANN LINIE.....	
DEUTSCH AUSTRALISCHE LINIE.....	} Voigt & Geber, Amsterdam (passagiers en vracht). Voigt & Co., Rotterdam (passagiers en vracht). Ruys & Co., Amsterdam (passagiers en vracht). Ruys & Co., Rotterdam (passagiers en vracht).
HAMBURG—BREMER AFRIKA LINIE.....	
BRITISH AND COLONIAL S.S. Co.	} Wm. H. Müller & Co., Amsterdam (alleen vracht). Wambersie & Zn., Rotterdam (alleen vracht). Wm. H. Müller & Co., Amsterdam en Rotterdam.
ABERDEEN LINE.....	
HOUSTON LINE.....	} Van Es & van Ommeren, Amsterdam. Hooyman & Schuurman, Amsterdam, Rotterdam. P. A. v. Es & Co. Rotterdam.
SVENSKA SYD AFRIKA LINIEN, en nog de	
Anchor Line en Natal Direct Line.	navolgende Engelsche lijnen: Clan Line, Lund's Blue

PASSAGEPRIJZEN (in guldens) der UNION CASTLE MAIL STEAMSHIP COMP. LTD.

Volgens opgave 20 Maart 1907 ons verstrekt door de H.H. DE VRIES & Co., agenten.

van Amsterdam	Eerste Klasse.		Tweede Klasse.		Derde Klasse.	
	mailboot Buitenhut.	tusschenboot Buitenhut.	mailboot Buitenhut.	tusschenboot Buitenhut.	verder	
naar Kaapstad	559.95	419.95	356.25	305.45	197.30	152.75
„ Port Elizabeth (Algoabay)	585.40	432.70	381.80	318.15	210.—	165.45
„ East London . .	598.15	445.40	394.50	330.90	222.70	178.20
„ Durban (Natal)	610.85	458.15	407.25	343.65	235.45	190.20
„ Delagoabay (Lorenço Marques)	623.60	470.85	420.—	356.35	248.15	203.65
verder Binnen- hutten f 51.—	verder Bin- nenhutten f 38.25	verder Bin- nenhutten f 25.50	verder Bin- nenhutten f 12.75	verder Bin- nenhutten f 12.75	4-persoons hutten	4-persoons hutten f 12.75
minder, dek- hutten van	minder. minder.	minder. minder.	minder. minder.	minder. minder.	f 12.75 en 2-persoons hutten	f 25.50
f 12.75 tot f 51.— meer.		dek- hutten f 25.50meer.	dek- hutten f 25.50meer.	dek- hutten f 25.50meer.	2-persoons meer en open- bed voor Kaapsche ha- vens f 25.50 overige ha- vens f 38.25 minder.	

Verdere informatiën verstrekken gaarne de agenten DE VRIES & Co., hoofdkantoor 100 de Ruyterkade, Passagebureau Rokin 67-69 Amsterdam, te 's Gravenhage Groenmarkt 16.

PASSAGEPRIJZEN (in guldens) van *Antwerpen, Rotterdam of Vlissingen* naar ZUID AFRIKA
per DEUTSCHE OST AFRIKA LINIE.

Volgens opgave 20 Maart 1907 ons verstrekt door J^r H. H. VOIGT & GEBER, agenten.

	Kaapstad.		Port Elisabeth.		Oost Londen.		Durban.		Lourenco Marques	
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
<i>Langs de Westkust (I)</i>										
Van <i>Antwerpen.</i>										
<i>Langs de Oostkust (II)</i>										
Van <i>Rotterdam of Vlissingen.</i>										
1e klasse.....	450	609	465	594	480	579	495	564	510	555
2e „	300	420	315	405	330	390	345	375	360	366
3e „	150	264	162	252	177	237	189	225	201	222
4e „ (open bed).....	126	—	138	—	150	—	150	—	162	—

Verdere informaties verstrekken gaarne de agenten VOIGT & GEBER, Prins Hendrik Kade 173 te Amsterdam en VOIGT & Co. te Rotterdam.

Voor vracht-verkeer verwijzen wij, uit hoofde der wisselende tarieven, naar bovengenoemde agenten.

De volgende cijfers geven een goed overzicht over de toenemende emigratie van Europa en andere werelddeelen naar verschillende gedeelten in Britsch Zuid-Afrika.

Naar schatting was de instrooming:

	1853	1863	1873	1883	1893
Van uit Engeland, Schotland en Ierland.	300	900	1200	5700	12800
	1903	1904	1905	1906	
Van uit alle landen.....	71085	42938	44782		

Depressie.

De in geheel Zuid-Afrika heerschende depressie, in de eerste plaats toe te schrijven aan een algemeen toegepast en te sterk disconteeren van de, na den vrede voorspelde, opleving in handel en industrie, en opzettelijke, overdreven invoer van Engelsche landverhuizers, is nog volstrekt niet geweken. In de groote centra der bevolking is dan ook voorloopig geen versterking der behoefte aan handwerkslieden van allerlei aard te verwachten. Intusschen doet men verkeerd in deze voor geheel Zuid-Afrika te generaliseeren. Terwijl er in de groote steden op het oogenblik meer plannen worden beraamd om blanke arbeiders kwijt te raken dan om hen aan te lokken, zijn ons talrijke voorbeelden bekend van Nederlandsche handwerkslieden die zich in de plattelands-dorpen een goed bestaan hebben veroverd.

NOODZAKE-
LIJKE EIGEN-
SCHAPPEN.

De Nederlandsche arbeider, die zijn vak *zeer goed* verstaat, zelfstandig kan werken, matig is en zich fatsoenlijk gedraagt, en, naar Zuid-Afrika komend, zich in den eersten tijd vrij kan bewegen, kan verzekerd zijn zich in niet verre toekomst een ruim onderhoud te verschaffen. Wij hebben vele, goed onderlegde Nederlandsche timmerlieden ontmoet, die in de kleinere dorpen al heel spoedig opdraden als aannemer (contractor) en zelfs als architect. Mannen van dit slag hebben er veel toe bijgedragen om den Nederlandschen werkman een gedeelte van de reputatie, die hij in Noord-Amerika geniet, ook in Zuid-Afrika te verschaffen. In zoverre is de toestand verbeterd.

Het bovenstaande geldt echter alleen voor den eigenlijken ambachts-man, niet voor alle arbeiders. Timmerlieden of metselaars b.v., die slechts een deel van hun vak verstaan, doen beter niet naar Zuid-Afrika te gaan.

Geen vraag is er op het oogenblik naar Hollandsche typographen, ververs, en al de zulken die alleen in de grootere dorpen en steden hun vak kunnen uitoefenen.

Bovendien moet in het oog worden gehouden dat de kleinere dorpen, die voor hun bloei geheel afhankelijk zijn van de omwonende boeren, niet zoo sterk onder de depressie hebben geleden als de overige centra der bevolking. De snelle herleving en soms opbloei van het boeren-bedrijf in vele streken heeft hiertoe veel bijgedragen. Platteland.

Eindelijk achten wij het niet onwaarschijnlijk dat menig district in Zuid-Afrika een goede positie aanbiedt voor Nederlandsche landbouw-arbeiders, niet zoozeer als daglooners, doch als opzichters over gekleurde landarbeiders, of als colonisten. Om immigratie van zulke personen te bevorderen, zouden zich echter zoowel in Zuid-Afrika als in Nederland, de vestiging voorbereidende, commissies moeten vormen, om de immigratie op behoorlijke wijze te organiseren.

Wat de beoefenaars van administratieve beroepen betreft, kan zonder overdrijving worden beweerd dat voor hen de Zuid-Afrikaansche markt geheel en al is overvoerd, niet het minst door geboren Afrikaners. KLERKEN.

Ook de geleerde beroepen zijn voor een groot deel voor Nederlanders gesloten. Advocaten en rechtsgeleerden in het algemeen zijn er onder de Afrikaners alleen op het oogenblik al meer dan het land kan dragen. Ingenieurs, mijninspecteurs, landmeters, enz. zijn in meer dan voldoende mate aanwezig. Geneesheeren, die voldoen aan de eischen van toelating, zich vooraf met bevriende personen in Zuid-Afrika in contact stellen, en niet opzien tegen een moeilijke praktijk op het Zuid-Afrikaansche platteland, slagen er in den regel in zich een wel niet gemakkelijk, eenigszins eenzaam, doch niet onvoordeelig bestaan te veroveren. GELEERDE.
BEROEPEN.
Advocaten.
Geneesheeren.

De Hollandsche Kerken in Zuid Afrika hebben nog gróote behoefte aan meer predikanten. Ook hun werkkring is zeer moeitevol, maar voor mannen met een ideaal, die geen behoefte hebben aan een verfijnde omgeving, is in Zuid Afrika veel en nuttig werk te verrichten. Predikanten.

Nog grooter is het gebrek aan onderwijzers. Voor hen geldt, zooals trouwens voor al de hierboven genoemde professies en ambachten, doch in veel sterkere mate, de wenschelijkheid dat zij goed bekend zijn, ook in de praktijk, met de Engelsche taal. Onderwijzers.

Ten slotte herhalen wij de opmerking dat de Nederlander, die naar Zuid Afrika wenscht te emigreeren, zijn oog niet moet richten naar de groote, cosmopolitische bevolkingscentra. Zijn toekomst ligt op het platte land, in de kleine,

plattelands-dorpen. Doch — en dit worde niet uit het oog verloren — daar is zijn persoonlijk gedrag, zijn optreden tegenover het, doorgaans Hollandsch-Afrikaansche, publiek een zeer belangrijke factor onder de voorwaarden tot wel-slagen. De Afrikaner is, in den regel, uiterst verdraagzaam, en, buiten de steden met hun fellen strijd om het bestaan, den Nederlander niet onsympathiek gezind, doch talrijk zijn de voorbeelden dat onmatigheid, kwetsend optreden in gods-dienstige zaken, zelf-verheffing en minachting van, den nieuweling zoo vreemde, Afrikaansche zeden, gebruiken en levensbeschouwing, hebben geleid tot droevige mislukking.

BEZWAREN.

Ook willen wij niet beweren dat de menschen, van het eerste oogenblik dat zij in Zuid Afrika komen, veel voor dit nieuwe, in veel opzichten nog zoo ongeregelde land zullen gaan gevoelen. De reis over zee is voor hen, die niet van eerste klassen der stoomvaart-lijnen gebruik kunnen maken, veelal vol onaangenaamheden. Doch die duren slechts kort. De reis per trein naar 't binnenland is nog onaangenaamer, maar tevens nog korter. Het verblijf in Zuid Afrikaansche hotels en pensions en kosthuizen is voor een Nederlander weinig aantrekkelijk: de behandeling, de netheid, de reinheid, het comfort, laat veel, en in de kleinere plaatsen zeer veel te wenschen over. De steden, met uitzondering van de oudste dorpen in de Kaap Kolonie, hebben meer het uiterlijk van toevallig bijeen gewaaide huizen-massa's, dan van regelmatig afgebouwde straten-reeksen. Geplaveide straten zijn bijna geheel afwezig. De bestrating die er is, is slecht en onvoldoende.

VOORDEELEN.

Maar daartegenover staat een vrijheid van bewegen en leven, ruimte van armslag, afwezigheid van benauwende sleur, een overvloed van lucht en zon, gemakkelijker van omgang en zooveel meer, waardoor het leven ook voor de minst gelukkigigen iets meer wordt dan enkel een harde strijd om het naakte bestaan, en dat bijna ieder, die, na eenige jaren in Zuid Afrika te hebben doorgebracht, naar zijn vaderland terugkeert, vervult met een groot verlangen naar de hooge, ijle ruimten van de Afrikaansche hoogvlakte.

POST-VERKEER.

BRIEVEN.

De POSTKANTOREN in ZUID-AFRIKA verrichten ongeveer dezelfde diensten als gelijksoortige kantoren in EUROPA.

Voor het verkeer van Nederland met ZUID-AFRIKA gelden voor brieven de gewone buitenlandsche tarieven (12.5 ct. per 15 Gram). N.B. Voor lezers in ZUID-AFRIKA vestigen wij de aandacht er op dat brieven naar NEDERLAND behooren te worden gefrankeerd met 2½ penny.

De mail voor ZUID-AFRIKA vertrekt elken Zaterdag 10 uur v.m. uit Southampton en moet dus in NEDERLAND Vrijdags worden gepost.

Voor *Postpakketten* tot een maximum gewicht van 5 K.G., zijn de tarieven als volgt:

Kaap-Kolonie: — Tot 1 K.G. f 1.37⁵, voor elk K.G. KAAP KOLONIE. meer f 1.— Per postpakket kunnen niet worden verzonden: specie, goud en zilver, struisveeren, extract van thee, koffie, cichorei of tabak.

Natal: — Tarieven als boven. Uitgesloten zijn: Vuur- NATAL. wapens, specie, goud en zilver, struisveeren, valsche munten en artikelen met nagemaakte Britsche handelsmerken.

Transoranje: — Tot 1 K.G. f 1.62⁵, voor elk K.G. meer TRANSORANJE f 1.25. Uitgesloten artikelen als voor de Kaap Kolonie.

Transvaal: — Tarieven als voor TRANSORANJE. Uitgesloten TRANSVAAL. artikelen als voor de KAAP KOLONIE, benevens edelgesteenten.

Rhodesia: — Tot 1 K.G. f 2.87⁵, voor elk K.G. meer f 2.50. RHODESIA. Uitgesloten artikelen als voor de Kaap Kolonie.

Telegrammen voor ZUID AFRIKA kosten f 1.57, pers-tele- TELEGRAM- grammen f 0.63 per woord, behalve voor Rhodesia, (Noord MEN. en West) waarvoor de tarieven f 1.82 en f 0.70, en voor Rhodesia (Zuid) f 1.67 en f 0.67 per woord zijn.

Voor Mozambique en Lorenzo Marques is het tarief f 1.59 per woord.

De handels- en verkeers-statistiek der verschillende koloniën, over het jaar 1906 is hierachter afzonderlijk opgenomen. (blz. 37—40).

KLIMAAT EN REGENVAL.

De van het Zuiden naar het Noorden zich uitstreckende ligging van het ZUID AFRIKAANSCH vasteland, en de verschillen in hoogte, doen ongetwijfeld een groot verschil van klimaat in de verschillende deelen ontstaan. Toch kan men in het algemeen zeggen dat ZUID AFRIKA een vaste-lands Vaste-lands klimaat bezit, met uitzondering voor het gedeelte van de KAAP KOLONIE, zuidelijk van de HEKSRIVIER-bergen gelegen, en het gebied oostelijk van de DRAKENSBERGEN. De verschillen komen het sterkst uit in den gemiddelden regenval, die afhankelijk is van de passaat-winden in de zuidelijke gedeelten van de ATLANTISCHE en INDISCHE OCEANEN, doch door de hooge bergketenen die het grootste gedeelte van ZUID AFRIKA omringen, op het binnenland weinig van zich doen gevoelen. Dit binnenland onderscheidt zich door warme dagen en koele nachten, dus door groote verschillen tusschen Dag- en nacht- dag- en nacht-temperatuur. De regen gaat dikwijls gepaard temperatuur. met donderstormen. De volgende tabel voor een paar voornamste plaatsen volgens waarnemingen over 1906, geeft een beeld van de gemiddelde temperatuur en regenval: —

<i>Temperatuur.</i>		Johannesburg.	Pretoria.
Gemiddelde temperatuur van het jaar.....		69.6°	63.8°
„ maximum temperatuur.....		73.3°	78.2°
„ minimum „		48.8°	49.4°
<i>Regenval.</i>			
Gemiddelde regenval over 't jaar.....		30.64"	28.19"
Gemiddeld getal regendagen.....		86	90

De gemiddelde jaar-temperatuur voor de verschillende gedeelten van Britsch Zuid Afrika is opvallend gelijk, en schommelt om 62° Fahrenheit voor zoo ver van elkaar verwijderde stations als Kaap Agulhaes aan de Zuidkust (34°50' Z.B.) Cradock in de Karoo (32°11' Z.B.), Matatiele in Kaffraria (30°15' Z.B.), Bloemfontein en Johannesburg (26°12' Z.B.).

AANTAL REGENDAGEN GEDURENDE 12 MAANDEN, EINDIGENDE 30 JUNI 1906
VOOR TRANSORANJE, ALS TYPE VAN HET ZUID AFRIKAANSCH HOOGLAND.

Oostelijke (vochtige) districten.	Regen.													Totaal.
		Juli.	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Maart.	April.	Mei.	Juni.	
Ladybrand.....	19,48	—	3	5	3	10	13	15	8	10	4	4	3	78
Frankfort.....	20,48	—	—	3	1	3	9	11	9	5	1	2	—	44
Vrede.....	20,56	—	—	1	1	11	5	7	9	9	1	2	—	46
Ficksburg.....	22,60	—	3	4	5	12	15	7	9	11	4	4	2	76
Reitz (Bethlehem).....	17,11	—	—	3	3	7	8	9	9	10	3	3	—	55
Harrismith.....	14,06	—	3	5	1	11	8	4	5	15	3	2	1	58
Middelste districten.														
Winburg.....	13,18	—	2	2	1	5	7	4	3	—	1	4	—	29
Senekal.....	17,85	—	2	6	2	10	11	13	10	10	3	3	1	71
Heilbron.....	24,75	—	—	3	2	11	14	14	12	11	1	2	—	70
Parijs.....	21,53	—	—	2	3	10	13	10	8	12	6	2	—	66
Lindley.....	15,13	—	2	5	2	9	7	3	5	—	—	1	1	35
Springfontein.....	10,01	—	—	6	1	3	6	5	3	5	—	5	1	35
Smithfield.....	8,31	—	—	6	1	8	—	4	4	6	—	3	—	32
Wepener.....	11,18	—	—	4	—	7	10	11	—	8	—	4	3	47
Zastron.....	24,03	—	4	11	3	13	14	14	9	11	3	3	—	85
Thaba 'Nchu.....	19,27	—	1	3	1	4	8	9	2	6	—	3	1	38

Westelijke (droge) districten.

Edenburg.....	9,79	—	—	3	—	6	9	4	1	—	4	3	—	30
Bloemfontein.....	10,38	—	2	5	1	7	11	10	12	7	3	4	—	62
Hoopstad.....	15,94	—	—	1	—	8	5	9	9	5	2	2	—	41
Brandfort.....	9,89	—	—	—	1	5	6	7	2	—	—	2	—	23
Geneva (Kroonstad).....	10,84	—	1	1	1	6	6	4	6	—	—	—	—	25
Boshof.....	3,97	—	1	2	—	2	2	—	—	—	3	3	—	13
Philippolis.....	9,72	—	—	1	1	5	7	3	7	7	—	3	—	34
Jagersfontein.....	6,13	—	—	—	—	3	3	3	—	—	—	2	—	11
Fauresmith.....	12,01	—	1	5	1	3	9	6	6	6	2	2	1	42
Jacobsdal.....	13,52	—	—	—	—	3	4	6	3	6	1	3	—	26

N.B. Het cijfer achter de plaatsnamen geeft aan de hoeveelheid regen (in Engelsche duimen), gedurende 1905/6 gevallen.

DE VOORNAAMSTE UITVOERPRODUCTEN.

STRUISVEEREN.

Behalve de talrijke kudden van nog wilde struisvogels, die nog in vele deelen van ZUID AFRIKA, o. a. in het Kenhardt district, zijn te vinden, telt volgens de laatste officieele opgaven (1907) de Kaap Kolonie 360.000 makke struisvogels, die het afgelopen jaar voor meer dan fl. 12.000.000 aan veeren hebben opgebracht.

Opbrengst.

De hooge prijzen die de jagers op groot wild in de binnenlanden van ZUID AFRIKA verkregen voor de veeren van de door hen geschoten struisvogels (voelstruise, zegt de Afrikaner) hebben er toe geleid dat ongeveer in 1860 eenige ondernemende boeren in de KAAP KOLONIE zijn begonnen met struisvogels te temmen. Sedert dien tijd is de struisvogelteelt een belangrijke tak van bedrijf geworden voor menig district in de KAAP KOLONIE, terwijl ook in de andere ZUID AFRIKAANSCHEN STATEN stelselmatige pogingen worden aangewend om deze cultuur in te voeren en tot bloei te brengen.

Oorsprongder cultuur.

Welke groote beteekenis deze tak van bedrijf heeft verkregen, blijkt uit de gestadige toename van de bedragen van uitgevoerde veeren. Terwijl in het jaar 1870 ongeveer 30000 lbs. werden uitgevoerd, was het cijfer in 1890 reeds ruim 212000 lbs. en in 1905 weer ruim verdubbeld.

UITVOER.

Eenigen tijd geleden zijn ook jonge struisvogels in geringe hoeveelheden uitgevoerd naar AUSTRALIË, AMERIKA en NIEUW ZEELAND. Thans wordt die export door een zwaar uitvoerrecht op levende vogels heel moeilijk gemaakt. In de KAAP KOLONIE is de prijs van een gewone vogel fl. 35 tot fl. 50, doch bijzonder mooie exemplaren zijn verkocht voor fl. 1200 tot fl. 3600. De opbrengst per vogel varieert tusschen fl. 12 en fl. 18 tot fl. 100 en zelfs fl. 250 per „pluksel”. Goed besproeide, met lucerne bezaaide velden, voeden per H.A. van 8 tot 10 vogels, die elke acht maanden kunnen worden geplukt, d. w. z. de slag- en staart-veeren worden op ongeveer een Engelschen duim afstand van de huid afgeknipt.

Uitvoerrecht.

Prijzen.

De handel in struisveeren wordt in den regel nog op zeer primitieve wijze, tot nadeel van den producent, gedreven. Wellicht dat de co-operatie-beweging onder de boeren in ZUID AFRIKA ook in deze de noodzakelijke verbetering brengt.

HANDEL.

MOHAIR.

Mohair is het golvende, zachte haar van Angora-geiten. Angorageiten (bokken, zegt de Afrikaner) zijn in ZUID AFRIKA evenals de wol-schapen, ingevoerd. Volgens sommige schrijvers werd de eerste Angora ingevoerd in 1838; latere bezendingen volgden in 1856, 1857 en 1860, te zamen 100 stuks. Tusschen 1868 tot 1881 werden ongeveer 2700, in 1895 nog eens 200 stuks, allen van KLEIN AZIË, ingevoerd. Uit deze 3000 geïmporteerde geiten is een talrijk geslacht gegroeid. In 1904 (het census-jaar) telde de KAAP KOLONIE 2775927 Angora-

INVOER.

Aantal.

- Verbreiding. geiten, die 8956629 lbs. mohair opbrachten. Van uit de KAAP KOLONIE is dit sierlijke huisdier overgebracht naar verschillende gedeelten van de andere staten van ZUID AFRIKA, zelfs waar schapen, door de droogte, niet wilden tieren. De KAROO en de Westelijke districten van TRANSORANJE geven juist het klimaat, dat de Angora-geit wenscht. Wel is het
- Qualiteit. KAAPSCHE mohair in den regel niet zoo goed en zoo fijn als het TURKSCH product, doch daar staat tegenover dat vele Kaapsche boeren door een stelselmatige teeltkeus reeds kudden hebben verkregen, welke die van KLEIN AZIË in kwaliteit overtreffen.

GEITEN-VELLEN.

- De census van 1904 gaf het aantal van Kaapsche geiten in de KAAP KOLONIE als 4386536. Dit huisdier, zeer veel gelijkend op onze gewone Europeesche geit, werd reeds door de eerste kolonisten in Zuid Afrika gevonden, en is overal verspreid, waar daar blanken of gekleurden wonen. Zij leven in de droogste streken, ook waar schapen ontbreken. Zij worden door de naturellen aangeteeld om de melk en het vleesch, door de blanken, voornamelijk de armere boeren, alleen voor het laatste doel. Meestal bevinden zich in elke kudde schapen een of meer gecastreerde bokken („kapaters”) om te dienen als bel-hamels („voorloopers”). Ook de huid heeft handelswaarde. In den laatsten tijd wordt getracht door het invoeren van melkgeiten uit EUROPA, het ras te verbeteren.
- Vellen.

WOL.

- Afrikaansche schaaap. Toen *Jan van Riebeeck* voor 't eerst voet aan wal zette en de nederzetting stichtte van waaruit ZUID-AFRIKA door de blanken zou worden ontsloten, vond hij onder de *Hot-tentotten* een veel-kleurig, glad-harig schaaap met van 6 tot 10 pond zware vetstaart, een uitstekend vleesch-producent, doch klein van stuk en geen woldrager. Reeds onder zijn bewind werden van uit Holland wolschapen ingevoerd, om met het
- INVOER van wolschapen. Kaapsche schaaap te worden gekruist. Dit bastaard-ras stond langen tijd onder de kolonisten bekend als het „vaderlandsche schaaap.” Dit bastaard-ras beantwoordde goed aan het doel, het produceeren van vleesch, en de „*vrijburgers*” werden gedwongen geen andere dan HOLLANDSCHE rammen aan te houden. *De ingevoerde rammen werden voornamelijk op *Robbeneiland* bewaard. In 1689 werden een paar honderd SPAANSCH Merino-rammen ingevoerd. De uitvoer van wol was echter ook nog lang na dien datum van weinig betekenis. In 1714 werden 650 lbs. wol naar Amsterdam gestuurd, doch de kwaliteit schijnt zeer veel te wenschen te hebben overgelaten. In 1716 werden 3000 lbs. wol te Amsterdam tegen 35 cts per lb. verkocht, ook wol van uiterst inferieure kwaliteit. Zeer waarschijnlijk bemoeiden
- UITVOER.

de „burgers” zich heel weinig met de productie van wol, des te meer met de productie van vleesch, ten verkoop aan de schepen die *Tafelbaai* aandeden. In 1775 werden wederom een aantal SPAANSCHÉ, fijne Merino-schape ingevoerd, een geschenk van den Spaanschen Koning aan de Staten van Holland. 29 stuks van deze bezending vonden in 1797 hun weg naar AUSTRALIË, en werden de voorouders van den beroemden AUSTRALISCHEN Merino. In hetzelfde jaar 1775 voerden de heeren *Van Rijnveld* te Stellenbosch en *D. G. van Reenen* te Kaapstad op eigen gelegenheid Merino-schape uit SPANJE in en van dien tijd dateert eigenlijk de stelselmatige Merino-wol productie van ZUID-AFRIKA. In 1830 begon de uitvoer van wol zekere afmetingen aan te nemen, zooals blijkt uit de volgende cijfers:

UITVOER VAN WOL.

	Uit Kaapsche havens.		Uit Durban.		Totaal.	
1830	33.000 lbs.	£ —	—	—	33.000 lbs.	£ —
1850	5,912.928	„ „ 285.610	—	—	5,912.928	„ „ 285.610
1870	37,283.291	„ „ 1,669.519	—	—	37,283.291	„ „ 1,669.519
1890	65,655.917	„ „ 2,196.040	—	—	65,655.917	„ „ 2,196.040
1905	63,473.934	„ „ 1,887.459	13,710.542 lbs.	£ 408.845	77,184.476	„ „ 2,296.304

AANTAL OOIEN EN RAMMEN,

ingevoerd door Kaapsche havens, van 1896 tot 1905.

Jaar.	Engeland.	N. Zuid-Wales.	Tasmanië.	Victoria.	Duitsch-land.	Amerika.	Nederland.	Natal.	Zuid-Australië.	Frankrijk.	Canarische eilanden.	België.	Canada.	Nieuw-Zeeland.	Queensland.	Totaal.
1896.....	240	20	2	6	66	91	4	5	6	116	5	81	7	64	3	
1897.....	115	3	12	23	3	129	5	25	1	2	9	15	—	—	—	
1898.....	374	3	—	109	8	2	1	13	78	3	4	—	—	—	—	
1899.....	126	—	—	6	75	78	3	50	—	6	—	—	—	—	—	
1900.....	62	—	—	—	3	92	—	—	—	109	—	—	—	—	—	
1901.....	3	—	—	—	36	138	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1902.....	63	—	—	—	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1903.....	721	—	—	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1904.....	326	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Totaal.....	2030	25	14	144	282	530	13	93	85	236	18	96	7	64	3	3640
Waarde..	£ 16353	362	652	1311	6458	6501	233	1296	901	4416	683	889	73	241	132	40531

In den regel wordt de wol uitgevoerd als grease (ongewassen). Als gevolg van zeer gebrekkige handels-methoden werd tot kort geleden door de producenten heel weinig aandacht gewijd aan het sorteeren en verpakken van het product. Sedert de laatste jaren, vooral na den oorlog, is hierin verbetering gekomen, gedeeltelijk omdat de veranderde, moeilijker geworden tijden meerdere zorg, beloofd door ruimere inkomsten, hebben wenschelijk gemaakt, gedeeltelijk door de co-operatie-beweging, die reeds nu er veel heeft toe bijgedragen dat de wol-handel tusschen boer en opkoper het karakter van een ruil-handel verliest en directe uitvoer naar de markt wordt aangewakkerd. In dat opzicht wordt een groot werk verricht door de Z. A. CO-OPERATIEVE UNIE Z.A.Co-operatieve Unie. Bloemfontein, met afdelingen overal in TRANSORANJE, tieve Unie.

en in vele deelen van TRANSVAAL en KAAP-KOLONIE, welke leden hun wol ten verkoop op de EUROPEESCHE markt, zonder verdere tusschenkomst van winkeliers of andere middelmannen, laten bezorgen door de welbekende firma Wm. H. Muller & Co., te Rotterdam en Amsterdam. Van de werking dezer Z. A. Co-OPERATIEVE UNIE gedurende het afgeloopen, eerste jaar van haar bestaan, wordt getuigd in het *Government Handbook*, uitgegeven door de Transvaalsche regeering ter gelegenheid van de Tentoonstelling van Zuid-Afrikaansche Producten te Londen, welke tentoonstelling van 25 Maart tot 10 April te Amsterdam komt. *) Het *Government Handbook* zegt pag. 51:

»Het Co-operatieve stelsel, dat nu wordt aanvaard met het doel om de wol direct naar de meest geschikte Europeesche markten uit te voeren, heeft voorloopig bewijzen gegeven van groot voordeel (highly beneficial) te zijn voor den producent, en men hoopt dat gedurende het tegenwoordige seizoen dit stelsel een blijvend karakter zal aannemen.»

Voor belanghebbenden volgt hier een opgave der bestuursleden van deze, voor Nederland zoo belangrijke vereeniging. Leden van den Raad van Directeuren: J. P. Steyl, Roodewal, Bloemfontein; P. H. Faure, Delta, Smithfield; Gen. Chr. R. de Wet, Roodepoort, Kopjes; H. S. Theron, Hibernia, Hoopstad; Thos. F. D. Moll, Frankfort; allen in ORANGIA. F. T. Nicholson, P. B. 134, Pretoria, en G. J. Joubert, Lady Grey, Kaap-Kolonie. Secretaris is A. C. Lyell, P. B. 574 Bloemfontein. Telegram-adres: Zaku, Bloemfontein.

WIJN.

INVOER.

Reeds in 1653, gedurende het eerste jaar van JAN VAN RIEBEEK's verblijf aan Tafelbaai, werden, waarschijnlijk uit de Deutsche Rijn-provincie, wijnstokken naar ZUID AFRIKA gebracht. In 1656 werden stekjes ingevoerd uit Frankrijk en wij lezen dat reeds in 1659 aan de Kaap wijn werd geperst. Wij vernemen verder dat reeds in 1681 cognac werd gestookt. Sedert de komst der Hugenooten nam natuurlijk de omvang van den wijnbouw toe. In 1710 waren er, volgens officieele gegevens, 3000000 wijnstokken in de Kaap-Kolonie, en werd er wijn naar Nederland en andere Nederlandsche bezittingen uitgevoerd.

VERBREIDING.

De wijn-bouw als industrie is beperkt tot de Westelijke provincies. De grond is daar, evenals het klimaat, uitermate geschikt voor dit bedrijf. De winter-regens, een vochtig voorjaar, heerlijke zomers hebben een voorspoedigen invloed op het groeien en rijpen van plant en vrucht, zooals wellicht nergens ter wereld wordt overtroffen.

In 1886 maakte de gevreesde Phylloxera (*vitis vinifera*) haar verschijning, met het gewone gevolg dat niets anders dan een algeheele vervanging van de eigen Kaapsche planten door Amerikaansche stekken de pest kon verdrijven. Op die

*) Catalogus verkrijgbaar bij de firma J. H. de Bussy.

ingevoerde stokken werden dan de aan de Kaap eigen soorten geënt.

Als uitvoer-artikel bekleedde de Kaapsche wijn in het verleden een voorname plaats dan tegenwoordig. Waarom die uitvoer verminderde, behoeven wij hier niet na te gaan. Alleen is het wenschelijk te vermelden dat de Kaapsche wijn-boeren sedert eenigen tijd krachtige pogingen in het werk stellen om hun product op de wereldmarkt te plaatsen.

Een van de eerste voorwaarden hiertoe, het voortbrengen van een product van gelijkmatige, betrouwbare qualiteit, wordt thans vervuld door het bestaan en in werking zijn van een aantal co-operatieve wijn-kelders, n.l. te Stellenbosch, Wellington, Tulbagh en Drakenstein (bij de Paarl).

Overigens vindt de Kaapsche druif een gereede markt, zoowel in het binnenland van Zuid Afrika als over zee. Misschien slaagt men er in ook rozijnen voor export geschikt te maken.

Op het oogeblik zijn in de Kaap Kolonie ongeveer 17500 H. A. voor den wijnbouw in beslag genomen, n.l. 4000 H. A. in het Paarl-district, 2500 H. A. in Stellenbosch, 2200 H. A. in Worcester, 1700 H. A. in Robertson, 1500 H. A. in Piquetberg, 1000 H. A. op het Kaapsche-schiereiland, enz. allen te zamen tellend 78,000,000 wijnstokken. De jaarlijksche productie van de Kaap Kolonie is: 5,686,000 gallons wijn en 1,534,000 gallons brandewijn (Kaapsche cognac).

VRUCHTEN.

Het zal nog wel eenigen tijd duren alvorens het Kaapsche en het Zuid-Afrikaansche fruit in het algemeen zoo bekend wordt in Europa als het Californische. Mogelijk zal het alleen bekend worden onder die kringen, waar men voor uitstekende vruchten een vrij hoogen prijs kan betalen. In elk geval beginnen de vruchten-kweekers van Kaapland en Natal zich bijzondere moeite te getroosten om door zorgvuldige teelt, sorteering en verpakking zich een buitenlandsche markt te veroveren.

De voornaamste districten waar, op groote schaal, fruit wordt geteeld, zijn het Kaapsche Schier-eiland, Stellenbosch, Paarl, Worcester, Robertson, Ceres, en in de Oostelijke Provincies Albany, Grahamsstad, Komgha, Cathcart en Bedford. Ook Natal voert uit (sinaasappelen en ananassen), terwijl Transoranje en Transvaal zich opmaken om binnen niet al te langen tijd „die ou-kolonie” na te streven.

De voornaamste factor bij dien vruchten-uitvoer is, dat de Europeesche winter samenvalt met den Zuid-Afrikaanschen zomer. In Januari worden aan de Kaap de abrikozen, vroege perziken, pruimen, vroege appels en peren en ananassen rijp; in Februari en Maart appels, peren, perziken, nectarines, pruimen, abrikozen, amandelen, vijgen, meloenen, ananassen en druiven; in April bijna al de genoemde vruchten benevens kweeperen, pisangs, nooten en appeltjes-der-liefde (oneigenlijk door de Engelschen Cape Gooseberries,

kruisbessen, genoemd); in Mei bovendien nog guava's. In Juni tot September: sinaasappelen, mandarijntjes en dergelijke vruchten. In October: de Japansche loquats en aardbeien. In November en December bovendien reeds vijgen en vroege pruimen en abrikozen.

Dus vruchten het geheele jaar rond.

Nog weinig of niet worden aangekweekt: onze West-Europeesche kruis- en aalbessen en onze kersen.

De ontwikkeling van den Zuid-Afrikaanschen uitvoer van versche vruchten wordt het best geïllustreerd door eenige cijfers. In 1894 voerde Natal fruit uit tot een waarde van £ 6.657, in 1904 was dit bedrag gestegen tot £ 83.833. Voor de Kaap-kolonie waren de cijfers in 1892 £ 1.273, in 1898 £ 5.125, in 1901 £ 9.124, in 1903 £ 8.725 en in 1904 £ 7.960*).

DIAMANTEN, GOUD, ENZ.

In het kort bestek van dit boekje is het beslist onmogelijk ook maar een oppervlakkig beeld te geven van den geweldigen omvang en vooruitgang van de mijnindustrie in Zuid Afrika: de steenkool- en diamant-mijnen van de Kaap Kolonie en van Transoranje; de steenkool-mijnen van Natal; de steenkool-, goud-, diamant-, koper-, tin-, enz. mijnen van Transvaal; de verschillende mijnen van Rhodesia.

In dit opzicht moeten wij onze lezers verwijzen naar over *Z. A. Post*. deze onderwerpen handelende geschriften, en naar *De Zuid Afrikaansche Post*. (Weekblad gewijd aan Zuid Afrikaansche aangelegenheden, enz. onder redactie van M. P. C. Valter, Heeregracht 254, Amsterdam).

Eenige cijfers mogen de belangrijkheid van enkele dezer mijnindustrieën aangeven. In 1903 was de waarde der wereldopbrengst aan goud £ 65.000.000, in 1906 tusschen £ 80.000.000 en £ 82.000.000. Zuid-Afrika leverde daarvan het leeuwenaandeel, n.l. bijna £ 2.500.000 per maand. Ter vergelijking volgen de productiecijfers van verschillende goud-landen van 1906, vergeleken met die van 1905:

	£	£	£	£
Transvaal.	24,579.987, vermeerdering	3,777.913	Rusland .	4,300.000, vermindering 139.431
Vereenigde Staten ..	19,431.040, „	1,794.900	Mexico . . .	3,086.000, vermeerdering 180.629
Australië..	16,570.312, vermindering	623.843	Canada . .	2,400.000, vermindering 497.366
			Rhodesia .	1,971.259, vermeerdering 417.926

De bijna voortdurend stijgende opbrengst der Transvaalsche W. W. Rand-goudmijnen sedert het begin van hun exploitatie blijkt uit de volgende cijfers:

	£	£	£	£			
1884	10.096	1890	1,870.000	1896	8,598.000	1902	7,253.665
1885	6.010	1891	2,938.000	1897	11,476.000	1903	12,589.248
1886	34.710	1892	4,698.000	1898	16,044.135	1904	16,054.809
1887	169.401	1893	5,649.000	1899	15,739.923	1905	20,802.074
1888	967.416	1894	7,809.000	1900	1,498.901	1906	24,579.987
1889	1,490.568	1895	8,578.000	1901	1,014.687		
						Totaal..	£ 169,871.645

*) Zie „De Z.-A. Post” van 7—2—'07. bladz. 85.

De geheele mineralen-opbrengst voor Transvaal was voor de jaren 1905 en 1906:

	1906.	1905.
Goud.....	£ 24,616.704	£ 20,860.141
Diamanten.....	„ 1,564.241	„ 856.272
Steenkool.....	„ 832.470	„ 922.330
Zilver m/b goud gewonnen.....	„ 78.517	„ 59.532
	£ 27,091.932	£ 22,698.275

De opbrengst der beroemde De Beers Diamantmijnen bij Kimberley bedroeg sedert 1895 gemiddeld £ 3,300.000 per jaar, die der Wesselton-mijn gemiddeld sedert 1902 £ 1.000.000 per jaar, die der Bultfontein-mijn gemiddeld, sedert 1903 £ 300.000 per jaar en die der Dutoitspan-mijn in 1905 £ 59.846. Diamanten.

NIJVERHEID.

Behalve over de mijn-nijverheid en de reeds afzonderlijk besproken landbouwbedrijven, (de zuivelnijverheid is eerst in opkomst) valt over de nijverheid van Zuid-Afrika weinig te zeggen, aangezien zij zich nog niet beweegt op het gebied van export, maar hoofdzakelijk in een gedeelte van de plaatselijke behoefte voorziet, gesteund door (beschermende) invoerrechten. Nog in op-
komst.

Van eenige beteekenis zijn:

Leder-industrie: Kaapstad, Wellington, Pietermaritzburg, Port Elisabeth, Swellendam, Mosselbaai.

Jams, biscuits, suikerwerken, enz.: Port, Elisabeth, Bloemfontein, Stellenbosch, Oost London, Wellington, Durban, Parijs, (Transoranje).

Distillateurs: (bijna alle wijn-boeren in de Westelijke Provincies van de Kaap Kolonie); fabrieken te Kaapstad, Johannesburg, Eerste Fabrieken, Worcester, enz.

Bierbrouwerijen (S.A. Breweries in alle hoofdsteden).

Zeep- en Kaarsen-fabrieken: King Williams-Town, Port Elisabeth, Durban, Johannesburg.

Wagen-makerijen: de Paarl, Durban Road, en bijna alle grootere dorpen en steden.

Zuivel-fabrieken: Darling, Adelaïde, Tweespruit (Transoranje).

Tabaks-industrie: Oudtshoorn, Pretoria, Johannesburg, Vredefort, Kaapstad, Durban, Port Elisabeth, Lourenço Marques, enz.

Graan-molens: in bijna alle voornaamste dorpen en steden, bijna uitsluitend met stoom als beweegkracht.

Wol-wasscherijen: Uitenhage, Dispatch K. K., Reunion N., Durban, Ceres Road K. K.

EENIGE HOLLANDSCHE ZUID-AFRIKAANSCH FONDSEN.

(Volgens de Z. A. Post).		Grootte der stukken.	Interest laatste div.	Laatste Koersen.				
				Einde 1904	Einde 1905	Einde 1906		
Nederl. Bank voor Zuid-Afrika	f	1200.—	3 %	117	101 ¹ / ₄	89 ⁷ / ₈		
Transv. Bank- & Hand.-Vereeniging . .	"	1000.—	8 "	111 ¹ / ₂	135 ⁷ / ₈	126 ¹ / ₂		
Nationale Bank van Zuid-Afrika	£	50 £ 100 £ 10	8 "	194	155	148 ¹ / ₂		
Ermelo Spoorweg Maatschappij	"	100.—	—	—	—	—		
(in liquidatie 110% uitbetaald).								
Ned. Z.-Afrik. Hyp. Bank (aand.)	f	1000.—	Serie A	10	"	170	185	176
			vol opbet.					
do. do.	"	1000.—	Serie B	10	"	140	155	145
			70% opbet.					
do. do.	"	10	"	—	—	135	105	
Ned. Zuid-Afrik. Hyp. Bank (pandbr.)	"	1000.—	5 "	—	—	—	—	—
do. do.	"	1000.—	4 ¹ / ₂ "	—	—	—	—	—
do. do.	"	1000.—	4 "	—	—	—	—	—
Pretoria Hyp. Maatsch. (aand.)	"	1000.—	12 ¹ / ₂ "	200	170	135		
			20% opbet.					
Pretoria Hyp. Maatsch. (pandbr.)	"	1000.—	4 ¹ / ₂ "	—	—	—	—	—
do. do.	frs.	500.—	4 "	—	—	—	—	—
do. do.	f	1000.—	4 "	—	—	—	—	—
Transvalia Land en Mijn Mij. c. v. A.	—	—	—	83	109 ¹ / ₂	92 ¹ / ₄		
do. Cert. pref.	—	—	—	85	110 ¹ / ₂	94 ¹ / ₂		
Ver. Bez v. Aand. Z.-A. Landmaatsch.	—	—	—	—	—	—	—	—
Rec. v. Cert. v. A.	"	1000.—	—	—	—	—	—	—
Fin. Mij. voor Z.-A.	—	—	4 "	—	95	78 ¹ / ₄		
Kimberley West Diamond Mining Co.	£	10 £ 50 £ 100	—	—	167	219		
do. do. (voting trusts)	—	—	—	—	—	—	—	—
Zuid-Afrik. Handelshuis	f	36.—	—	—	—	—	—	—
Transv. Handels-Mij.	—	—	—	—	—	—	—	—
Noorder Spoorweg Z.-A. Rep. (obligaties)	—	—	4 "	—	—	—	—	—
Kon. Transv. Afr. Spw.-Mij. (obligaties)	—	—	5 "	—	—	—	—	—
Welgelegen D. M. Co.	—	—	—	—	—	—	—	108

INVOERRECHTEN.

De voor Zuid Afrika geldende invoerrechten worden ge-
Tol- regeld door de Tol Unie Conventie, in Maart 1906 tusschen
Conventie. de Kaap Kolonie, Natal, Transoranje, Transvaal, Rhodesia,
Basoetoland, Swazieland en het Bechuana-protectoraat te
Pietermaritzburg gesloten, en op 25 Mei 1906 in werking
getreden. Een wijziging van de tegenwoordige conventie
als gevolg van de politieke hervormingen in Transvaal en
Transoranje, is voor de naaste toekomst niet onwaarschijnlijk.

Het tarief, 25 Mei 1906 in werking getreden, bepaalt o.m.
Klasse I. *Eerste Klasse.* Bijzondere heffingen: azijnzuur Imp. gall 3 s. 3 d.,
bier en ciders Imp. gall 2 s., kafferkorallen lb. 6¹/₄ d., boter-
en botersurogaten, margarine e.a. lb. 2¹/₄ d., kaarsen 100 lb.
5 s., chicorei- en koffiesurogaten lb. 2 d., kledingstukken
tweedehands per jas, vest of broek 2 s., cacao ruw lb. 1 d.,
gemalen of bereid zonder suiker, cacao met melk, melk-
chocolade, koffie met melk lb. 2 d., suikerwerk, zoete cacao
en chocolade, honig, jam, puddingpoeders e.a. lb. 2¹/₂ d.
koffie ruw lb. 3³/₄ d., gebrand, gemalen of gemengd lb. 2 d.,
rijst 100 lb. 1 s., veevoeder 100 lb. 2 s., volle melk gecon-
denseerd, gedroogd, gepreserv. of room 100 lb. 5 s. 2 d.,
indien afgeroomd lb. 6 d., aardappelen, versch 100 lb. 2 s.,
zeep, zeepoeder en extract 100 lb. 4 s. 9 d. of 25 percent
van de waarde volgens de beslissing der douane; alcohol

a. geparfumeerd Imp. gall £ 1. 2 s. 6 d., b. likeuren van meer dan 3 percent proef Imp. gall £ 1, c. andere soorten boven 3 percent Imp. gall 19 s. (hieronder wordt jenever gerekend) [geen aftrek voor onderproef boven 15 percent, toiletalkohol e. d. met meer dan 3 percent proef als b] thee lb. 4 d.; tabak a. sigaren en cigarillos lb. 6 s. plus 15 percent naar de waarde, goorak e. d. surogaten lb. 6 s., c. snuif lb. 4 s., d. sigaretten lb. 4 s. 6 d. plus 15 percent naar de waarde, e. bewerkte tabak lb. 4 s., f. onbewerkte lb. 3 s.

Voorkeur-
rechten
voor Britsche
goederen.

Op de artikelen der eerste klasse genieten producten van Groot Brittanje en de aangesloten Britsche Koloniën een reductie, voor ieder artikel afzonderlijk geregeld.

Klasse II.

Tot de *tweede klasse* worden gerekend o.m.: schoenen en laarzen per £ 100 waarde invoerrecht £ 15 met een minimum per paar voor mansschoenen 9 d., vrouwenschoenen 6 d., kinderschoenen 3 d.; drukwerk, catalogi, prijslijsten, reclamekaarten e. d. per £ 100 waarde, invoerrecht £ 25 of 2 d. per lb., het hoogste bedrag ter beslissing van de douane; gedrukte chequeboeken, formulieren, kaarten, gidsen, dozen, bedrukt papier per £ 100 waarde, invoerrecht £ 25.

Op de artikelen der tweede klasse genieten producten van Gr. Brittanje en de aangesloten Br. Koloniën een reductie van 3 percent naar de waarde.

De artikelen gerekend tot de *derde klasse* zijn alle belast met 25 percent naar de waarde. Tot deze klasse worden gerekend o.m.: minerale wateren, alcoholische dranken van minder dan 3 percent proef, vruchtensappen, e.d., biscuits, oliën geparf., dekens van wol en katoen, shawls.

Klasse III.

Op de artikelen der derde klasse genieten producten van Gr. Brittanje en koloniën 3 pCt. reductie.

De artikelen, gerekend tot de *vierde klasse*, zijn alle belast met 3 percent naar de waarde. Tot deze klasse worden gerekend o. a.: Asbestverpakking, flesschen en glazen van gewoon glas of aardewerk, calcium, carbid, lijm, hop, kurken, leidingen, slangen, papier in origineele riemen niet minder dan 16 bij 15 eng. duim (niet de bewerkte teeken- en vloei-papieren), drukinkten, schaaapwaschmiddelen, voederpersen, wolpersen, duigen, ruw, tramwegmateriaal, pompmachines.

Klasse IV.

Tot de *klasse der vrije goederen* worden gerekend o. a. Atlassen, kaarten, zakken voor graan, wol-, suiker-, steenkoolzakken, kerkversierselen, orgels, kerkramen, enz., kleurmiddelen voor leder, aluin, guano e. a. meststoffen, rotting onbewerkt, zaden, bollen, gewassen voor aanplant, talk, serum, was, stearine en parafine voor de bereiding van kaarsen of ontploffingsmiddelen.

VRIJ.

Sedert Mei 1906 zijn eenige vrijstellingen gevolgd, nl. voor zeep e.a. waschmiddelen uitsluitend voor wolwassching in Natal, kaarsenpitten in de Tol Unie.

N.B. Nadere bijzonderheden of aanvullingen op tariefgebied, aan te vragen bij het Bureau voor Handelsinlichtingen.

ADRESSEN.

ADRESSEN IN NEDERLAND

(met betrekking tot Zuid-Afrika).

Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Vereeniging,
Secr.: Paul den Tex, 10, Leidschegracht,
Amsterdam, (met de bekende vertakkingen
en afdeelingen).

C. N. Onderwijs, Dr. N. Mansvelt, Damrak 95,
en H. J. Emous, N. Z. Voorburgwal 326,
Amsterdam.

Het Alg. Nederl. Verbond, met Persbureau,
Boeken-commissie, enz. Dordrecht, (met ver-
takkingen over de geheele wereld) in Z. Afrika
vertegenwoordigd te Stellenbosch, Pretoria en
Potchefstroom.

Studiefonds v. Z. A. Studenten, Prof. Dr.
Joh. W. Pont, P. C. Hooftstr. 74, Amsterd.
Hermn-Costerfonds, Damrak 95, Amsterdam.
Het Chr. Nat. Boeren-Comité, Brakke Grond,
Amsterdam.

Zuid Afrikaansche Voorschotkas, Damrak 95,
Amsterdam.

Ned. Maatschappij tot Handhaving van Stam-
verwant belangen, Prins Hendrikkade 69,
Amsterdam.

Bankinstellingen enz.

Ned. Bank v. Zuid Afrika, Keizersgracht 389,
Amsterdam, Bijkantoor te Londen, Hoofd-
agentschap te Pretoria, Agenschappen te
Kaapstad, Bloemfontein, Johannesburg, Pot-
chefstroom, Brugspruit, Witbank en Premier
Mijn.

Pretoria Hypotheek Mij. (Dir. Ned. Bank v.
Z. Afrika) te Amsterdam en Pretoria.

Transvaalsche Bank en Handelsvereeniging
voorh. Baerveldt & Heyblom, Heerengracht
477, Amsterdam, en te Londen, Johannes-
burg (directie voor Z. Afrika), Pretoria.

Nederl. Z. Afrik. Hypotheekbank (Dir. Transv.
Bank en Handelsver.) Amsterdam en Johan-
nesburg.

Zuid-Afrikaansch Handelshuis, Sarphatistr. 34,
Amsterdam, Hoofdagensch. te Port Elizabeth,
Agentschap te Durban N.

Z. A. Wolinvoerders.

Van Eeghen & Co., Amsterdam.

Wm. H. Muller & Co. (departement Z.-Afrika),
reeders Rotterdam.

Dutch Mercantile Co., Rotterdam.

Nederlandsche Z. A. bladen.

De Zuid Afrikaansche Post, Red. M. P. C.
Valter, Heerengracht 254, Tel. 4062. Ver-

schijnt Donderdagavond. Abonnement per
jaar f 4.— voor leden der Ned. Zuid-Afr.
Vereenig.; voor niet-leden f 5.50; voor het
buitenland f 9.— of 15/s. Uitgever J. H.
de Bussy, Amsterdam, te Kaapstad: de Holl.
Afrikaansche Uitgevers-Maatschappij v/h.
Jacques Dusseau & Co.

Voor de Boeren, Red. H. J. Emous, Amsterdam.

NEDERLANDSCHE ADRESSEN VOOR AFRIKAANDERS.

a. Voor studeerenden.

Voor algemeene inlichtingen en de Rijks
Universiteit te Leiden: A. Welcker, Haar-
lemmerstraat 53, Leiden.

Voor de Gemeentelijke Universiteit te Amster-
dam: C. M. Kleipool, Amstel 49, Amsterdam.

Voor de Vrije Universiteit te Amsterdam:
H. R. Woltjer, Keizersgracht 495, Amster-
dam.

Voor de Rijks Universiteit te Utrecht: A.
Lugt, Jansveld 49, Utrecht.

Voor de Technische Hoogeschool te Delft: D.
W. van Dam, Oude Delft 70, Delft.

b. Boekenzendingen.

Boeken-Commissie v. h. Alg. Ned. Verbond
Secr. Dr. v. Everdingen, Mathenesserlaan 206,
Rotterdam.

De boeken worden ten deele kosteloos verstrekt
en in den regel vrachtvrij verzonden tot de haven
van aankomst in Zuid Afrika. Alle andere kosten
komen voor rekening van den aanvrager.

Aanvragers behooren eraan te denken, dat zij
de boeken ontvangen ter vorming van een
boekery of bibliotheek; niet voor privaat gebruik.

OFFICIEELE NEDERLANDSCHE ADRESSEN IN Z. AFRIKA.

Kaapstad, Consulaat Generaal der Nederlanden,
J. Barendrecht (wnd.).

Pretoria, Consulaat Generaal der Nederlanden,
F. M. Knobel, postbus 259.

Bloemfontein, J. G. C. Kampfraath (wnd. c.a.).
Oost London, H. O. A. Lerehen (vice-c.).

Port Elisabeth, L. N. André de la Porte (id.).
E. D. Libermann (wnd. v.c.).

Johannesburg, P. C. Baerveldt (wnd. v.c.).
Durban, P. Pollitzer (wnd. c.).

Nederlandsche Vereeniging te Pretoria (postbus 483).
 Nederlandsche Vereeniging te Johannesburg (postbus 1741).
 Nederlandsche Kamer van Koophandel te Pretoria (postbus 47).

Kamer van Handelsinlichtingen te Johannesburg (postbus 1741).
 Nederlandsche Vereeniging (Hollandia) te Kaapstad, p. a. wnd. Consul-Generaal der Nederlanden, K.K.

HANDELS-ADRESSEN IN ZUID-AFRIKA.

LIJST VAN FIRMA'S, MAATSCHAPPIJEN EN VOOR EIGEN REKENING ZAKENDRIJVENDE PERSONEN, NEDERLANDERS, OUD-NEDERLANDERS OF CORRESPONDENTEN VAN NEDERLANDISCHE FIRMA'S (voor zoover ons bekend en buiten onze verantwoordelijkheid).

Kaapstad en Kaapkolonie.

Ned. Bank voor Zuid-Afrika, Bus 688, Kaapstad.
 Divine Gates & Co. (corresp. v. de Vries & Co. carg. Amsterdam), Bus 517, Kaapstad.
 F. W. Hesse, Architect, Kaapstad.
 Jac. Dusseau & Co., Boekhandel, Kaapstad.
 Jac. Loopuyt, Handels-Agent, Kaapstad.
 Vijzelaar & v. d. Berg, in oliën, enz., Kaapstad.
 Lensvelt, Wisdom & Co., Agenten, Kaapstad.
 De Bruine & Zn, Verfwaren, Kaapstad.
 Hoel, Z. A. Technisch- en Handelskantoor, Kaapstad.
 Beest van Andel, S. F. van, Imp. v. Holl. goederen, Vertegeuw. Z. A. Voorschotkas, Buitensingel 4, Kaapstad.
 R. D. Koch, Donkerhoek Fruit Farms, Simondium bij Paarl, K.K.
 L. de Leeuw, agent, Port Elisabeth, K.K.
 Z. Afr. Handelshuis, Port Elisabeth, K.K.
 W. R. Jecks & Co. (corresp. v. de Vries & Co., carg. Amsterdam), Bus 249, Port Elisabeth, K.K.
 Wm. H. Müller & Co., reeders, carg., exped., Port Elisabeth, K.K.
 Wm. H. Müller & Co., reeders, carg., exped., Oost Londen, K.K.
 H. J. G. Groeneveld, Winkelier, Mordant-klaassenkraal, h.k. Biesjespoort, K.K.
 F. W. Nieuwstad & Co., Manufacturen, De Paarl, K.K.
 J. v. Beek, Kleermaker, De Paarl, K.K.
 Zuidmeer & Co., Kuipers, De Paarl, K.K.
 Hennings & Hovy, Alg. handel, Steijnsburg, K.K.
 J. Schilthuis, Kapper, Stellenbosch, K.K.

Bloemfontein en Trans-Oranje.

Ned. Bank voor Zuid-Afrika, Bus 219, Bloemfontein.
 J. G. C. Kampfraath, Wetsagent, Bloemfontein.
 C. A. Evenwel, Wetsagent, Bloemfontein.
 J. F. Krone, Winkelier, Bloemfontein.
 Wm. H. Müller & Co., reeders, carg., exped., Bloemfontein.
 C. H. v. d. Post, Agent, Philippolis, A.R.C.

Pretoria, Transvaal.

Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente.
 Algemeene Transvaalsche Boekhandel (Eigenaar L. L. Steen), Boekhandel.
 Andel, H. van Beest van, Timmerman en Aannemer.
 Atlas, Printing & Binding Works.
 Adelaar, A. W., Kapperswinkel.
 Bakkerij Ceres.
 Bal, J. H. E., Financieel Agent enz.
 Barendsen, M. P., Toiletart.
 Bergsma, C. Th., Wijnhandelaar.
 Besaans, J. P., Aannemer.
 Bischoff, Gebr., Winkeliers.
 Bisschop, Mesdag & Co., Algem. Handelaars
 Boerstra, J., Bakker.
 Bouten, P. H., Aannemer.
 Brilman, J. en H., Steenbakkers.
 Bruin, H. de, Schoenwinkel.
 Brummelen, P. van, Bakker.
 Bruin, Mrs. T. Beck, Koffiehuishoudster.
 Browne, John., (zie Plantenga & Co.)
 Bruyn, H. Schoenm.
 Buitendacht, A. J. H., Bakker.
 Bussy, J. H. de, Boekhandelaar, Bus 460.
 Central Pharmacy, (Overgenomen door Koedoe Apotheek.
 Constantia Bottle Store, (Eigenaars: Bisschop, Mesdag & Co.)
 Crone en van Erkel, Bakkers.
 Dalsen, H. A. van, Schilder.
 Dekker, L., Aannemer.
 Delen, H. J., Tabakshandelaar.
 Delfos, Gebr. & Co., Werktuigkundigen.
 Diepering & Zoon, A. W., Handelaars in Schrijfmaschinen.
 Dooren, Louis van, Behanger en Stoffeerder
 Dorlas, G. J., Aannemer.
 Drabbe & Co., Ltd., Alg. Agenten en Importeurs.
 Drenkhahn, W., Aannemer.
 Duyvis, F. W., Rijwielhandelaar.
 Dijksterhuis, Handelaar in Melk, enz.

Pretoria (vervolg).

Elden, A. G. van, Loodgieter.
 Elden, G. M., (zie Plantenga & Co.)
 Enschedé, J. J. v., Transv. Landbouwuunie,
 Bus 119.
 Erkom, B. van, Tabakshandelaar.
 Evers, Z. B., Algemeen Handelaar.
 Franken, C. P., Aannemer.
 Franken, H. J., Procureur.
 Franken, M. C., Vrachtrijder.
 Geffen, J. A. van, Smid.
 Gelder, van & de Veer, Algem. Handelaars.
 Gelder, G. van, Pianostemmer.
 Gier, A., Aannemer.
 Giliam & Co., Drukkers,
 Greger, & v. d. Hoogen., Stukadoors en Met-
 selaars.
 Griethuyzen, C. J. van, Tabaksplanter.
 Groen, Leendert te, Handelaar in Sigaren.
 Groeneveld, H., Handelaar in wapens en
 ammunitie, Vischtuig.
 Groeneveld, K., Pensionhouder.
 Groenewald, J. A., Algemeen Handelaar.
 Groen, Gebrs. te, Aannemers.
 Haak & Zoon., Rijwielhandelaars.
 Henny, G. E. J., Algem. Handelaar.
 Heukelman, H., Smid.
 Heus, G. de, Bakker.
 Hofs, G. A., Bloemist.
 Hollandsche Apotheek, Bus 186.
 Holl. Wasscherij „Saceuwwit”.
 Holtz, A., Schilder.
 Hoogland, A. G., Handelaar in Machinedeelen.
 Höveker & Wormscr, Boekhandelaars.
 Jager & Co., L. de, Handelaars in Tabak en
 Sigaren.
 Jong, Gebr. de, Schoenmakers.
 Jorissen en Kik, Steenbakkers.
 Juijn, Tuinier en Boomkweker.
 Kalt, E., Handelaar in Melk, enz.
 Kammeyer, J. M., Werktuigkundige.
 Koedoe Apotheek, Apoth., Toiletart, Camera's,
 Bus 259.
 Kochorst, P. C., Aannemer.
 Koppel & Co., v. d., Aannemers.
 Kraan & Weijers, Architecten.
 Kroon & Co., Th., Mineraalwaterfabrikanten.
 Kruyshaar, J. H. D., Aannemer.
 Laak & Co., W. F. van, Rijwielhandelaars.
 Lampen, W. S., Aannemer.
 Lange, E. de, Aannemer.
 Lebbink & Co., Drukkers.
 Lingbeek, B. J. A., Procureur.
 Lievaart, J., Machinefabriek.
 Loo, J. H. de, Bakker en Kruidenier.
 Lucouw, K., Behanger & Stoffeerder.
 Matthijsen, J., Mineraalwaterfabrikanten.
 Mondriaan, W. F., Winkelier.
 Mondt, J., Aannemer.
 Moosdijk, J. van de, Tabakshandelaar.

Pretoria (vervolg).

Nederlandsche Bank voor Zuid-Afrika, Bus 113.
 Nederl. Zuid-Afrikaansche Hypotheekbank.
 Nederl. Zuid-Afrikaansche Landbouw Maat-
 schappij, vertegenw. door J. J. Enschedé.
 Nuchteren, J. C., Melkboer.
 Nijkamp, J. L., Bakker.
 Ockeloen & Co., Mineraalwaterfabrikanten.
 Ockerse, J. R., Oliefabrikant.
 Oerder, F. D., Kunstschilder.
 Oosterberg, K. L., Algemeen Handelaar.
 Oostveen & Co., van, Schilders en Behangers.
 Oudhoff, H., Timmerman en Meubelmaker.
 Paff, P. C., in Galanterieën.
 Pier, Johs., Horlogemaker etc.
 Plantenga & Co., accountants, alg. agenten,
 Bus 47.
 Postma, F., Reclame Agent (Hess & Co.).
 Pretoria Hypotheekbank Maatsch.
 Punt, J., Tabakshandelaar.
 Punt, E., Sigarenhandelaar.
 Rapper, J. de, Aannemer.
 Reijden, N. D. van der, Drukkers.
 Reijn & Idenburg, van, Mineraalwaterfabri-
 kanten.
 Roomeijer, G., Tabakshandelaar.
 Roy & Mollink, De, Algemeene Handelaars.
 Ruesink, A., Koffiehuishouder.
 Ruysenaers & Co., Vleeschhouwer.
 Savelkoul & Co., Kleeren en Heeren-artikelen.
 Schaafsma, Algemeen handelaar.
 Schaar, M. J., Melkboer.
 Schaars, J., Winkelier.
 Dr. Schagen van Leeuwen, Procureur.
 Schallies & Verwayen, Aannemers.
 Sievers, A. F., Handel in Wijnen en Spiritu-
 aliën.
 Sluys, J. van der, Handelaar.
 Sluyter, Joh., Rijwielhandelaar.
 Sprayt, J. J., Wed., Hotel.
 Stedevelde, H., Aannemer.
 Stoep, J. van der, Stoffeerder en Behanger.
 Stroo, J. H., Schilder.
 Susan, J., Algemeen Handelaar.
 Tilanus, E. D., Wijn, Spirit., Sigaren, Bus 182.
 Tilburg, J. D. van, Aannemer.
 Transvaalsche Bank & Handelsvereniging,
 Transvaalsche Import Co., Huish. Art., Bus 22.
 Transvaalsche Onderlinge Kolonisatie en
 Landmaatschappij, vertegenwoordigd door
 J. M. H. van Reijn.
 Trio, Producten en Kolenhandel.
 Turkstra & Co., Banketbakkers en Winkeliers.
 „De Volksstem.” Dr. F. v. Engelenburg,
 Bus 389.
 Vlugt, Corn. van der, Aannemers.
 Vroom, A., Algemeen Handelaar.
 Waard, L. de, Aannemer.
 Wabeke, B., Handel in Wijnen en Spiritualiën.
 Wal, Corn. van de, Wagenmaker.

Pretoria (vervolg).

Wal & Reesse, van der, Bloemisten.
 Want, W. van der, Schoenwinkel.
 Westmaas, P., Architect.
 Wijn, Nanning de, Tabakshandelaar.
 Wijn & Engelenburg, de, Glashandelaars en
 Schilders., Bus 190.
 Willes & Co. van, Meubelhandelaars.
 Wulfse & Co. van, Meubelhandelaars.
 Wulfse, J., Aannemer.
 Wulfse, W. Koopman.
 Zagt & v. Breuk, Alg. Handelaars.
 Zagt & Co., Molenaars en Winkeliers.
 Zuijnen & Co., van, Alg. Handelaars, Bus 182.
 Zwaan & Soff, de, Architecten.

Geneesheeren.

Elias, Dr.
 Kolff, Dr. J. W. C.

Procureurs en Algemeene Agenten.

Boeschoten en Lorentz, van
 Browne & van Eelden.
 Esser, Dr. J.
 Franken, M.
 Goldmann, J. C. Bu 74.
 Keizer, K. R.
 Lingbeek, B. J. A.
 Plantenga & Co.
 Plantenga, F.
 Retief en Valter.
 Romeyn, A. C.
 Taylor & Geerling.
 Wolswijk, P. A. W. d., Vertegenw. Z. A.
 Voorschotkas, Bus 290.

Johannesburg, Transvaal.

Alphen, G. van, Handel in wijnen en spiri-
 tualiën.
 Barendregt, A., Bloemist.
 Bastiaans, P. J., Handel in Comestibles.
 Elzas & Co., Ph., Handel in Comestibles.
 Gerlings, H., Essayeur.
 Geuns, R. A. J. v., Handelaar in Hardware.
 Groenink, Aannemer.
 Hardie & Zwarenstein, Slagers.
 Hardorff Stores, Handel in Comestibles,
 Importeurs.
 Harmens Bros & Co., Handel in Comestibles,
 Importeurs.
 Heyink, Architect.
 Isherwood & Ysebrand, Kartonfabrikanten.
 Jacobs, J., Bloemist.
 Junge & Co., L. F., Kappers en Sigarenhan-
 delars.
 Knoll, J. W., Apotheker.
 Lange, Gebr. de, Koffiehuishouders.
 Marle, van, Tabak- en Sigarenhandelaar.

Johannesburg (vervolg).

Meischke, M. C. A., Aannemer.
 Meijers, Edw., Importeur en handelaar in
 Hardware.
 Moosdijk, Gebrs., Stoomtabakfabriek.
 Rooy, Lelie & Co., de, Algem. Handelaars.
 Ruis, A. van der, Aannemer.
 Rutgers, B., Schilder en Behanger.
 Silcock & Avis, Expeditieus.
 Stoker, P., Handelaar in Comestibles.
 Water, J. de, Aannemer.
 Wertheim & Co., Handelaars in Diamanten.
 Wessels, Aannemer.
 Wesseling, Bakker.
 Wolff & Elias, Handel in Hardware, Impor-
 teurs.
 Wulfse, F. J., Boekhandelaar en Drukker.

Procureurs en Algemeene Agenten.

Boeschoten & Lorentz, van
 Broek, A. van den
 Gorkom, E. J. van, Bus 4783.
 Hummelen & Bertram.
 Hoytema, J. van
 Jong, O. G. de
 Jorissen, Dr. J.
 Lubbers & Canisius.
 Rissik & Daly.
 Wermeskerken, A. van
 Zwarenstein, S.

Geneesheer.

Scheffelaar Klots, Dr. P.

Landmeters.

Ster & Ferguson, van der

Geologen.

Jorissen, E. J. P.
 Sandberg, Dr. C. G. S.

Banken enz.

Assurantie Maatschappij tegen Brandschade
 en op het leven. „De Nederlanden”.
 Finantiële Maatschappij voor Zuid-Afrika.
 Kimberley West Diamond Co.
 Nederlandsche Bank voor Zuid-Afrika, Bus 1330.
 Nederlandsch-Zuid-Afrikaansche Hypotheek-
 bank.
 Pretoria Hypoth. Maatschappij.
 Transvaalse Bank- en Handelsvereniging.
 Transvalia Landexploitatie en Mijnmaat-
 schappij.
 Transvaal Real Estates.
 Transvaal Trust Company.

Overig Transvaal.

Elec. Drukkerij „Het Westen”, Potchefstroom.
 Hóveker & Wormser, Boekhandel, Potchefstroom.
 Dr. Jurriaanse, Geneesheer, Ermelo.
 C. Elenbaas, Aannemer, Ermelo.
 Gompels, M., Alg. Handelaar, Middelburg.
 Kuit en Zoon, afslagers, Volksrust.
 Ned. Bank voor Zuid-Afrika, Potchefstroom.
 Ned. Bank voor Zuid-Afrika, Brugspruit.
 Ned. Bank voor Zuid-Afrika, Witbank.
 Ned. Bank voor Zuid-Afrika, Premiermijn.
 Sluiter, J. O. H., Secr. Executeurs Kamer, Ermelo.
 Snoeck, C., Alg. handelaar, Machadodorp.

Natal en overig Zuid-Afrika.

A. C. J. van Maasdiik, bus 407, Agent, Durban.
 Wm. H. Muller & Co., reeders, carg., exped., Durban.
 John. Obdam & Co., (Corresp. v. de Vries & Co., carg. Amsterdam), Bus 401. Durban.
 De Waal, Balwé & Co., (Corresp. v. de Vries & Co., carg. Amsterdam) Bus 5 D. Durban.
 Wolff & Elias, Alg. handel, ijzerwaren, Durban.
 Z. A. Handelshuis, Durban.
 Oost Afrikaansche Cie, Lourenço Marques.
 G. Pot, Grondbezitter, Lourenço Marques.
 Jacques Salm, (Corresp. v. de Vries & Co., carg. Amsterdam), Agent, Bus 93, Lourenço Marques.

N.B. Voor aanvulling en eventueele correctie gelieve men zich te wenden tot het Bureau voor Handelsinlichtingen te Amsterdam.

EENIGE AFRIKAANSCH HOLLANDSCHE BLADEN.

Kaapkolonie.

Aberdeen. — *De Nieuwe Tijd*.
 Adelaide. — *De Herder*.
 Beaufort West. — *Courier*.
 Burgersdorp. — *Ons Blaadje*.
 Burgersdorp. — *De Stem*.
 Cradock. — *De Middellandsche Afrikaner*.
 Graaff-Reinet. — *Onze Courant*.
 Kaapstad. — *Ons Land*, Bus 44.
 Idem. — *De Goede Hoop*.
 Idem. — *Landbouw Journaal* (Reg.)
 Idem. — *De Kerkbode*.
 Idem. — *De Zendingskerk*.
 Idem. — *De Koningsbode*.
 Numansdorp. — *R.-Echo*.
 Oudtshoorn. — *Het Zuid-Westen*.
 Idem. — *Oudtshoorn Courant*.
 Paarl. — *De Paarl Post*.
 Riebeeck-West. — *De Unie*.
 Somerset-Oost. — *Het Oosten*.
 Stellenbosch. — *Gereformeerd Maandblad*.
 Idem. — *De Welker*.
 Vrijburg. — *De Boerenvriend*.
 Victoria-West. — *De V. W. Nieuwsbode*.

Transoranje.

Bethlehem. — *De Bethlehem Express*.
 Bethulie. — *Ons Blaadje*.

Bloemfontein. — *De Vriend des Volks*, Bus 245.
 Idem. — *De Morgenpost*.
 Idem. — *De Express*.
 Bloemfontein. — *De Bloemfontein Post*.
 Idem. — *De Fakkel*.
 Kroonstad. — *De Kroonstadter*.
 Ladybrand. — *De Ladybrand Courant*.
 Senechal. — *Winburg Herald en Senekal Nieuws*.

Natal.

Pietermaritzburg. — *De Afrikaner*.

Transvaal.

Ermelo. — *De Hoogevelder*.
 Fordsburg. — *De Transvaler*.
 Johannesburg. — *Afrikaansch Leven*.
 Pietersburg. — *De Zoutpansberger*.
 Potchefstroom. — *Het Westen*.
 Idem. — *De Potchefstroomer*.
 Potchefstroom. — *Fac et Spera*.
 Pretoria. — *De Volkstem*, Postbus 339.
 Idem. — *Land en Volk*.
 Idem. — *De Vereeniging*.
 Idem. — *De Vrije Opmerker*.
 Idem. — *Het Transvaalsche Landbouw Journaal*.
 Idem. — *De Boeren Advocaat*, Bus 134.
 Idem. — *Het Kristelijk Schoolblad*.

HANDELSSTATISTIEK. *)

*) N.B. Voor volledige statistieken wende men zich tot het Bureau voor Handelsinlichtingen te Amsterdam. (Tel. 3782).

Invoer in Zuid Afrika: Directe overzee-invoer uit alle landen, in het jaar 1906.

Voornaamste artikelen.	Waarde of Hoeveelheid.	Kaapkolonie.	Transoranje		Natal.	Transvaal		Z. Rhodesia via K. Kol. en Beira.	N. W. Rhodesia via Liv. en F.
			via Z. A. havens.			Z. A. havens.			
Kralen	lbs.	236,531	—	—	261,632	88,326	14,861	4,002	
Zakken (niet van leder of papier)	£	—	—	—	81,290	28,459	5,574	50	
Bindgaren, Garen voor oogsten	„	7,321	—	—	220	459	68	—	
Ontploffingsmateriaal	lbs.	4,355,745	—	—	1,095,254	—	664,800	2,500	
Baksteenen	Aantal.	985,384	—	—	£ 15	£ 9	—	—	
Kaarsen	lbs.	4,869,560	92	—	4,040,516	10,163,031	888,796	17,890	
Borstelwerk	£	30,458	—	—	17,175	10,764	1,058	—	
Zeildoek e. d.	„	34,731	—	—	8,357	3,701	776	—	
Cement	lbs.	165,737,927	—	—	35,903,343	46,020,551	1,812,188	1,170,625	
Touw	ewts.	13,232	—	—	£ 13,368	£ 5,545	£ 1,008	—	
Katoenen goederen, stukgoederen	£	1,010,267	—	—	94,162	71,588	33,941	8,194	
„ „ dekens, lakens	„	144,381	—	—	48,696	20,898	16,550	634	
„ „ sjalen	„	20,119	—	—	16,171	13,189	3,776	1,045	
Azijazuur	gall.	6,237	—	—	1 987	3,716	£ 10	—	
Salpeterzuur	lbs.	25,970	—	—	5,082	30,844	£ 44	—	
Zwavelzuur	„	272,631	—	—	103,981	74,811	£ 442	—	
Opium	„	9,963	—	—	10,457	210	—	—	
Veevoeder (hooi, klaver e. a.)	„	6,659,424	770	—	18,379,159	1,267,212	4,900	—	
Bier, ale, e. d.	gall.	516,403	—	—	136,237	110,322	49,998	2,036	
Parelgort	lbs.	754,364	—	—	229,354	229,382	9,641	448	
Biscuits, e. a.	„	2,179,946	—	—	1,071,666	1,086,246	101,879	4,633	
Boter	„	5,604,121	70,272	—	5,520,018	2,978,201	135,093	4,347	
Margarine en surrogaten	„	1,085,870	—	—	330,910	555,572	4,288	—	
Kaas	„	3,539,062	163	—	1,815,038	877,674	77,171	5,786	
Cichorei	„	941,762	—	—	643,198	160,398	3,288	56	
Chocolade, cacao, (zonder suiker)	„	180,600	—	—	134,802	87,545	9,349	798	
Cacao (of koffie) met melk	„	16,910	—	—	1,854	459	—	—	
Koffie, ruw	„	21,759,993	—	—	2,956,940	2,187,126	24,316	1,663	
Koffie, gemalen, gebrand of gemengd	„	254,084	4,683	—	61,803	111,696	38,077	4,712	
Banketbakkerswerk	„	1,976,674	164	—	1,205,049	888,279	68,845	1,255	

Handelsstatistiek (Invoer).

invoer.	Waarde of Hoeveelheid.	Kaapkolonie.	Transoranje via Z. A. havens.	Natal.	Transvaal via Z. A. havens.	Z. Rhodesia via K. Kol. en Beira.	N. W. Rhodesia via Liv. en F.
<i>Voornaamste artikelen (vervolg).</i>							
Granen en meel	lbs.	388,440,289	1,491,170	110,911,284	75,131,878	4,588,190	438,037
Vruchten, in flesch of blik.....	"	850,040	525	817,825	742,058	136,008	25,632
Vleeschwaren	"	38,696,664	1,182,958	51,009,756	50,866,275	895,568	27,412
Melk of room, gecondenseerd.....	"	12,784,912	—	6,745,551	8,467,186	575,028	38,840
Mosterd.....	"	95,005	—	72,409	45,223	6,398	137
Pickles, sausen	"	657,501	—	629,505	568,270	51,213	5,490
Rijst, paddy	lbs.	19,868,113	—	48,050,898	12,239,626	2,960,822	199,591
Zout	"	11,257,642	—	8,407,710	1,457,298	678,252	926
Speerijen	"	444-876	562	158,081	90,206	11,176	218
Alcohol	£	148,300	gall. 386	177,689	168,916	33,259	gall. 3,584
Suiker	lbs.	87,146,066	56,196	12,181,467	12,663,008	1,677,751	99,150
Thee	"	2,970,846	232	1,448,200	1,149,758	84,403	6,988
Aardappelen.....	"	13,012,141	22,239	7,470,619	1,840,783	432,855	7,920
Wijn	£	33,155	251	34,441	43,642	gall. 10,510	gall. 760
Glaswaren	"	79,717	21	55,934	23,699	2,230	18
Glycerine	lbs.	6,000,530	—	£ 44,605	lbs. 3,058,032	430	—
Ijzerwaren	£	361,360	—	200,214	372,098	13,369	5,752
Kalk	lbs.	1,494,868	—	1,519,370	—	159,700	—
Machines (geen locom.) onderdeelen...	"	809,077	—	693,039	606,972	70,338	261
Meststoffen	"	24,675,432	—	13,378,699	96,610	9,082	—
Salpeter	"	23,629,359	—	10,569,275	—	—	—
Stijfisel	"	1,532,956	—	£ 5,491	391,223	23,412	156
Lijnzaadolie	Gall.	151,926	—	61,399	66,350	11,161	1,720
Planten, Bollen, Boomen	£	5,123	—	8,355	252	47	—
Dwarsliggers voor spoorwegen	"	3,282	—	1,101	1,608	15,309	—
Schapenwaschmiddel	"	71,214	—	13,754	1,104	719	—
Zaden (vogelzaad, groentenzaad, tuinz. e.a.)	"	17,146	—	11,930	2,449	240	2
Zeep	lbs.	16,325,436	118	53,220	4,609,528	630,657	23,321
Tabak, niet bewerkt	"	1,148,505	—	43,666	392,978	20,209	—
" bewerkt	"	643,471	30	329,660	356,466	36,448	3,048
Rijwielen, driewielen	£	101,946	19	64,813	62,528	4,477	62
Paraffine- of stearinevas	lbs.	2,329,222	—	529,789	2,821,787	—	—
Wollen dekens, Kleeden	£	116,142	—	58,282	19,056	3,372	47

N.B. Onvermeld laten wij steenkool, ijzerwaren, spoorwegmat, teak, mach. oliën, papier, De offic. Z. A. statistiek noemt fokvee niet afzonderlijk.

HANDELSSTATISTIEK.

Uitvoer uit Zuid Afrika over zee naar alle landen, in het jaar 1906.

<i>Voornaamste artikelen.</i>	<i>Waarde of Hoeveelheid.</i>	<i>Kaapkolonië.</i>	<i>Transoranje *) via Z. A. havens.</i>	<i>Natal.</i>	<i>Transvaal via Z. A. havens.</i>	<i>Z. Rhodesia via K. Kol. en Beira.</i>	<i>N. W. Rhodesia. via Liv.en F.</i>
Aloe	lbs.	536,691	—	—	—	—	—
Argol	"	111,922	—	—	—	—	—
Asbest	"	1,359,710	—	1,463	—	—	—
Bast	"	160,927	—	33,054,539	—	—	—
Diamant	car.	3,930,875	255,095	—	1,003,203	1,426	—
Struisveeren	lbs.	547,697	3,013	12	1	—	5
Bloemen, grassen (drooge)	£	13,632	—	31	—	—	—
Granen	lbs.	638,023	74,854,482	1,404,810	—	—	—
Vruchten, versche	£	14,134	452	143	2	—	—
„ gedroogde	lbs.	17,955	3,074	12	—	250	—
Jam's, geleien	"	14,306	69,201	12,192	—	—	—
Zout	"	7,350	15,733,201	—	—	—	—
Steenkool	ton	92,692	92,692	498,792	—	—	—
Suiker	lbs.	—	160,686	65,175	—	—	—
Thee	"	1,484	2,501	2,057	—	—	—
Uien	"	142,252	282,934	5,585	—	—	—
Aardappelen	"	449,419	2,637,513	35,752	—	—	—
Wijnen	gall.	22,295	103	21	6	—	—
Goud	ons	6,652,407	—	£ 1,180,448	£ 22,576,431	ons 519,438	2,190
Angora haar	lbs.	14,651,046	1,670,930	1,075,030	—	—	—
Runderhuiden	"	2,720,576	271,388	1,832,314	—	—	—
Kalfshuiden	"	67,495	—	5,346	—	—	—
Geitenvellen	"	5,133,073	—	75,036	—	—	—
Robbenvellen	"	127,146	—	—	—	—	—

Uitvoer.	<i>Waarde of Hoeveelheid.</i>	<i>Kaapkolonie.</i>	<i>Transoranje *) via Z. A. havens.</i>	<i>Natal.</i>	<i>Transcaal via Z. A. havens.</i>	<i>Z. Rhodesia via K. Kol. en Beira.</i>	<i>N. W. Rhodesia via Liv. en F.</i>
<i>Voornaamste artikelen (vervolg).</i>							
Schapenvellen.....	£	13,541,930	3,238,250	979,124	—	—	—
Wilde dierenvellen.....	£	432	—	—	—	8	70
Hoorns: runder.....	lbs.	142,463	(£ 628	66,635	(£ 266	—
„ andere.....	£	1,094	(£ 312	£ 315	(£ 176
Mangaan.....	cwts.	3,196	—	—	—	—	—
Planten, bollen, boomen.....	£	427	177	622	—	3	—
Zaden.....	„	33	208	172	—	—	4
Tin, erts.....	cwts.	2,119	—	—	—	—	—
Tabak, niet bewerkt.....	lbs.	1,623	58,737	4,993	—	—	—
„ bewerkt.....	„	22,262	136,555	835	2,261	265	—
Was.....	„	12,119	—	—	—	—	—
Hout, ruw.....	kub. vt.	53,815	£ 214	—	—	—	—
Wol.....	lbs.	60,896,386	24,298,980	17,870,336	—	—	—
Ivoor.....	„	—	—	—	—	720	274

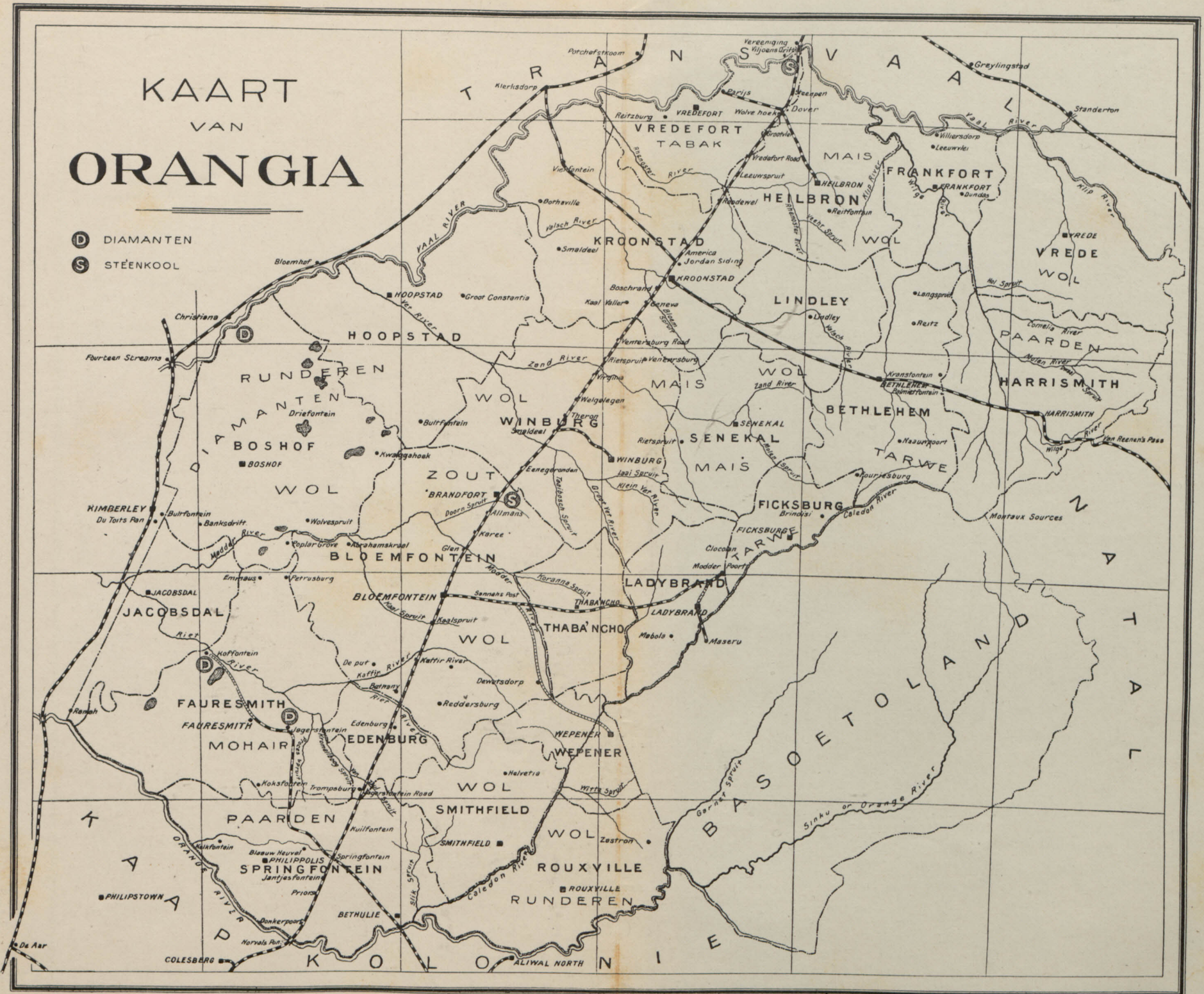
*) De uitvoer van Transoranje is (wol en vellen uitgezonderd) nagenoeg geheel bestemd voor overig Zuid-Afrika.

VAN LOOY'S HANDELSKAARTEN MET TEKST. Onder toezicht van den Directeur van het Bureau van Handelsinlichtingen te Amsterdam.

KAART VAN ORANGIA

- D** DIAMANTEN
- S** STÉENKOOI

VAN LOOY'S HANDELSKAARTEN MET TEKST. Onder toezicht van den Directeur van het Bureau van Handelsinlichtingen te Amsterdam.

Victorianwater

uit de *Victoria Bron* te *Oberlahnstein* by *Ems*

TAFELDRANK

van het *Koninklyke Huis der Nederlanden*.

ZUID-AFRIKAANSCH HANDELSHUIS,

(South-African Commercial House Ltd.)

gevestigd te **AMSTERDAM**, Sarphatistraat 34.

Commissarissen:

K. F. VAN DEN BERG, <i>Amsterdam.</i>	B. NATHUSIUS . . . <i>Amsterdam.</i>
J. F. DE BEAUFORT . . . "	U. G. SCHILTHUIS . <i>Groningen.</i>
J. M. DE BRUIJN . . . <i>Rotterdam.</i>	PAUL DEN TEX . . . <i>Amsterdam.</i>
Mr. J. C. KAKEBEEKE. <i>Deventer.</i>	

Directeur: K. E. HOEKSTRA.

Hoofd-Agentschap te **PORT-ELIZABETH** (Kaapkolonie). — Agentschap te **DURBAN** (Natal).

Nederl. Bank voor Zuid-Afrika,

gevestigd te **AMSTERDAM**, Keizersgracht 389.

Bijkantoor te **LONDEN**, 2 Great Winchesterstreet E. C. — Hoofdagentschap te **PRETORIA**, Postbus 113.

Agentschappen te *Kaapstad*, Postbus 688. *Bloemfontein*, Postbus 219, *Johannesburg*, Postbus 1330. *Potchefstroom*, Postbus 124. *Brugspruit*, *Witbank* en *Premier Mine*. Correspondenten op alle Bankplaatsen in **ZUID-AFRIKA**, alsmede op de voornaamste havenplaatsen van **OOST- en WEST-AFRIKA**.

Koopt, verkoopt en incasseert Wissels en ander papier. Bezorgt Telegrafische Uitbetalingen, verschaft Credietbrieven, geeft voorschot op verscheepte goederen, opent rekeningen-courant en neemt gelden in deposito. Belast zich met Commissie- en Bankzaken in het algemeen.

Deutsch-Australische Dampschiffs-Gesellschaft

HAMBURG.

GEREGELDE STOOMVAARTDIENST NAAR ZUID-AFRIKA,
via **ROTTERDAM** of **ANTWERPEN**.

Naar **KAAPSTAD**, **PORT-ELIZABETH** en **ALGOA BAY** . . . iedere 14 dagen.
Naar **EAST-LONDON** elke 3 weken.
Naar **MOSSEL BAY** elke 6 weken.

Goederen worden op doorconnossement van **Amsterdam** aangenomen door de Agenten **Wm. H. MÜLLER & Co.**, **Amsterdam**,

Cartografische Uitgaven van S. L. VAN LOOY, AMSTERDAM.

R. NOORDHOFF.

De Landen van Europa. 12 Wandkaarten in kleuren.
Prijs *f* 14.—. Op carton *f* 20.50; Op linnen met staafjes *f* 20.50.
Afzonderlijke kaarten *f* 1.25. Op linnen of carton *f* 1.80.

1. Groot-Brittannië en Ierland. Met steenkolenkaartje.—2. Frankrijk. Met steenkolenkaartje en wijnbouwkaartje.—3. Duitschland. Met staatkundig kaartje. — 4. Oostenrijk-Hongarije. — 5. Spanje en Portugal. — 6. Balkan-Statens. Met kaartje van den Bosporus. — 7. Italië. Met kaartjes van de Podelta.—8. Noorwegen en Zweden. — 9. Rusland. — 10. Denemarken en IJsland. — 11. Zwitserland met omgeving. — 12. België en Luxemburg. Met steenkolenkaartje.

Deze uitgaaf is voor de school een groote aanwinst.

J. F. Niermeyer, in het Tijdschrift van het Kon. Nederl. Aardr. Genootschap.

Het beeld van het land wordt hier op een wijze, men zou bijna zeggen onuitschikbaar, door den leerling in zich opgenomen. A. A. Beekman.

Handleiding bij „de Landen van Europa”. De kaart als grondslag voor het aardrijkskundig onderwijs.
Met de reproducties der 12 Wandkaarten *f* 1.25.

De Rijn. Wandkaart in kleuren. In 4 bladen. 152 × 192 cM. Schaal: 1:500.000. *f* 8.—. Op linnen met rollen en knoppen *f* 14.50.

De kaart bevat het geheele stroomgebied van den Rijn, de Maas en de Schelde. De koopers ontvangen gratis een overzichtskaartje, dat alle namen bevat bij de stof die op de Rijnkaart voorkomt.

Inderdaad een uitnemende kaart, de voortreffelijke uitvoering van een uitstekend denkbeeld: na Nederland op de lagere school uitvoerig het Rijngebied te behandelen, voor ons land zoo belangrijk, en gelegenheid gevend alle noodige aardrijkskundige begrippen aan te brengen.

Tijdschrift van het Kon. Nederl. Aardrijksk. Genootschap.

Geïllustreerde Atlas der geheele aarde voor huis en school. Bevattende: 22 Bergkaarten in relief-manier; 43 Schetskaarten; 23 Bijkaartjes; 48 groote platen met 426 afbeeldingen. *f* 3.90; geb. *f* 4.90.

De hier gevolgde methode om de physische kaarten zonder namen te geven, en ze te doen vergezeld gaan van afzonderlijke kaarten met namen, verdient onverdeelden bijval.

Tijdschrift van het Kon. Nederl. Aardrijksk. Genootschap.

Een doelmatiger en smaakvoller cadeau voor onze jongens en meisjes is er niet te bedenken. Tijdschrift voor Opvoeding en Onderwijs.

In elken Boekhandel verkrijgbaar.

In elk gezin, in elken leeskring verdient een plaats het
Populair Wetenschappelijk Tijdschrift

VRAGEN VAN DEN DAG

onder Redactie van Dr. H. BLINK,

dat met 1 Januari 1907 zijn 22sten jaargang is ingegaan.

De eerste afleveringen van den nieuwen jaargang bevatten o.m. de volgende zeer belangwekkende artikelen:

Het warenhuis in zijn historische ontwikkeling en economische beteekenis. — Neutraliteit van België. — Ontwikkeling der stoffelijke wereld. — In de dagen van 1830—31: Uit oude brieven. — De voeding van Ned. Oost-Indië: Een sociaal-economische beschouwing. — Een Russische troonopvolging in den aanvang der 19e eeuw. — Economische beteekenis van het vulkanisme. — Schooltuinen. — Kanada als emigratie-land en toekomstige landbouwstaat. — De lucifer en zijn voorgangers. — Onze gevleugelde Noordzeebewoners in Februari, enz.

~~~~~  
Wij rekenen *Vragen van den Dag* onder de beste periodieke uitgaven, waarop ons land kan bogen. — *Het Vaderland*.  
~~~~~

Prijs per jaargang van 12 afl. slechts f 5.40.

In elken Boekhandel is de intekening opengesteld.

Uitgave van S. L. VAN LOOY, Amsterdam.

H. D. DE VOS' Wekelijksche Uitlotingscourant.

19e Jaargang. Prijs per kwartaal f 1.— franco per post; voor
Ned.-Indië en Buitenland f 1.25 fr. per post.

Het meest volledige en accurate blad op dit gebied, bevattende de Trekkingen en Restanten van Premie-, Staats-, Stedelijke-, Waterschaps-, Kerkelijke- en Spoorwegleeningen. Geeft verder Beursoverzicht; Spoorwegen- en Tramwegontvangsten; de aangekondigde Dividenden en Coupons; a.s. Vergaderingen; Aflossingen, en steeds een belangrijke bijdrage van Flavius. In de rubriek Correspondentie worden verder alle aanvragen om inlichtingen en advies van geabonneerden gratis beantwoord, terwijl de abonnés eveneens gratis ontvangen een Algemeen Jaarlijksch Register en den zoo gemakkelijken Uitlotings-Kalender. Voor f 1.— per jaar meer ontvangt men tevens de Wekelijksche Officieele Prijscourant uit de Staatscourant.

Advertentiën 25 cent per regel. Bij meermalige plaatsing belangrijke korting.

 Men abonneert zich bij den Uitgever S. L. VAN LOOY, Keizersgracht 198, Amsterdam, en bij alle Boekhandelaren.

GRATIS PROEFNUMMERS.

H. D. DE VOS' WEKELIJSCH-UITLOTINGS-COURANT. FINANSTIEEL WEEKBLAD

Verhandelt de uitlotingen van Franse, Duitse, Engelsche, Nederlandsche, Oostenrijksche, Spaansche, Portugeesche, Grieksche, Belgische en andere Staatsloterijen, alsmede de uitlotingen van de Nederlandsche, Belgische en andere Staatsloterijen.

OFFICIE VAN H. DE VOS 1907. Uitgeverij H. D. DE VOS, Amsterdam. Het jaargang 1907. Het jaargang 1907.

INHOUD. De Nederlandsche Staatsloterij van 1907. De Belgische Staatsloterij van 1907. De Duitse Staatsloterij van 1907. De Engelsche Staatsloterij van 1907. De Oostenrijksche Staatsloterij van 1907. De Spaansche Staatsloterij van 1907. De Portugeesche Staatsloterij van 1907. De Grieksche Staatsloterij van 1907. De Belgische Staatsloterij van 1907.

De Nederlandsche Staatsloterij van 1907. De Belgische Staatsloterij van 1907. De Duitse Staatsloterij van 1907. De Engelsche Staatsloterij van 1907. De Oostenrijksche Staatsloterij van 1907. De Spaansche Staatsloterij van 1907. De Portugeesche Staatsloterij van 1907. De Grieksche Staatsloterij van 1907.

De Nederlandsche Staatsloterij van 1907. De Belgische Staatsloterij van 1907. De Duitse Staatsloterij van 1907. De Engelsche Staatsloterij van 1907. De Oostenrijksche Staatsloterij van 1907. De Spaansche Staatsloterij van 1907. De Portugeesche Staatsloterij van 1907. De Grieksche Staatsloterij van 1907.

De Nederlandsche Staatsloterij van 1907. De Belgische Staatsloterij van 1907. De Duitse Staatsloterij van 1907. De Engelsche Staatsloterij van 1907. De Oostenrijksche Staatsloterij van 1907. De Spaansche Staatsloterij van 1907. De Portugeesche Staatsloterij van 1907. De Grieksche Staatsloterij van 1907.

UITLOTINGEN. De Nederlandsche Staatsloterij van 1907. De Belgische Staatsloterij van 1907. De Duitse Staatsloterij van 1907. De Engelsche Staatsloterij van 1907. De Oostenrijksche Staatsloterij van 1907. De Spaansche Staatsloterij van 1907. De Portugeesche Staatsloterij van 1907. De Grieksche Staatsloterij van 1907.

De Nederlandsche Staatsloterij van 1907. De Belgische Staatsloterij van 1907. De Duitse Staatsloterij van 1907. De Engelsche Staatsloterij van 1907. De Oostenrijksche Staatsloterij van 1907. De Spaansche Staatsloterij van 1907. De Portugeesche Staatsloterij van 1907. De Grieksche Staatsloterij van 1907.

De Nederlandsche Staatsloterij van 1907. De Belgische Staatsloterij van 1907. De Duitse Staatsloterij van 1907. De Engelsche Staatsloterij van 1907. De Oostenrijksche Staatsloterij van 1907. De Spaansche Staatsloterij van 1907. De Portugeesche Staatsloterij van 1907. De Grieksche Staatsloterij van 1907.

De Nederlandsche Staatsloterij van 1907. De Belgische Staatsloterij van 1907. De Duitse Staatsloterij van 1907. De Engelsche Staatsloterij van 1907. De Oostenrijksche Staatsloterij van 1907. De Spaansche Staatsloterij van 1907. De Portugeesche Staatsloterij van 1907. De Grieksche Staatsloterij van 1907.

60/7413

Trademark.

PAPIER

Trademark

GROOTHANDEL EN EXPORT

VAN ALLE SOORTEN

NAAR

ALLE WERELDDEELEN.

GERHARD LOEBER

AMSTERDAM—GRONINGEN—HAMBURG.

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

LOEBER, LIMITED 50 Milton Street E. C. LONDON,
Wholesale and Export Stationers.

Ask every where
GHERKINS CUCUMBERS

and all kinds of
PRESERVED GOODS
of the

„Inleggerij De Waag”.

S. VAN VLIET,
AMSTERDAM (Holland).

Telefoon: 3873. Telegram: SVANVLIET.

O. M. VISSER & ZOON,

Boter- en Kaas-Export.

÷ ÷ ÷ ÷ **AMSTERDAM.**

Bureau voor Handelsinlichtingen.

(Gesticht op initiatief van de Maatschappij van Nijverheid).

H. M. DE KONINGIN MOEDER, DONATRICE.

Directeur: O. KAMERLINGH ONNES.

A M S T E R D A M.

Het Bureau verstrekt aan het publiek in Nederland adressen van handelsfirma's, geeft inlichtingen omtrent bepaalde handels- en verbruiksartikelen in vreemde landen, invoer, uitvoer, enz., het verstrekt aanwijzing van invoerrechten en verschaft in het algemeen die gegevens, die voor de praktijk ter bevordering van nieuwe zaken dienstig kunnen zijn;

Buitenlandsche aanvragers ontvangen alle inlichtingen, Nederland en de Nederl. Koloniën betreffende, kosteloos. Evenwel verlangt het Bureau van alle buitenlandsche firma's opgave van referentiën alvorens deze aanvragers in verbinding te brengen met Nederlandsche belanghebbenden.

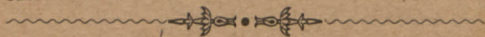
Vreemdelingen in Nederland vertoevende, kunnen voor den geheelen duur van het verblijf te Amsterdam kosteloos worden geïntroduceerd door den betrokken consulairen vertegenwoordiger hier te lande.

Het Bureau voor Handelsinlichtingen te Amsterdam verzoekt dringend, waar aanvragers zich op het Bureau beroepen, eene dergelijke mededeeling niet te aanvaarden zonder navraag bij het Bureau.

Het Bureau onthoudt zich van elk aandeel in zaken.

Het Bureau geeft geen blad uit.

Informatiën betreffende credietwaardigheid worden door het Bureau niet verstrekt.

Het Bureau beschikt, ten dienste van Nederlandsche bezoekers en Vreemdelingen, over eene fraaie en uitgebreide verzameling van Nederlandsche monsters, welke een beeld geven van de veelzijdige ontwikkeling hier te lande, in talrijke takken van bedrijf en handel. Aanvulling dezer tentoonstelling blijft gewenscht.

In het Bureau worden door het Koloniaal Museum te Haarlem geregeld afwisselend tentoongesteld verschillende koloniale producten, nieuwe marktartikelen en nieuwigheden op koloniaal en handelsgebied. Al deze artikelen worden kosteloos geplaatst.

Koloniaal Spreekuur Dr. M. GRESHOFF, Dir. v/h Kol. Museum, Woensdag 11½—1 uur; Bact. Scheik. Spreekuur Dr. H. J. VAN 'T HOFF, Dinsdag en Vrijdag 1½—2½ uur, Techn. Spreekuur Dinsdag 2½—3½ uur.

Alle aanvragen te richten tot den Directeur. - Telefoon 3782.